

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN - JEZIORNA

2 czerwca 2022 czasopismo bezpłatne Nr 22 (1113)

www.passa.waw.pl

MIŁOŚĆ Dobrej KUCHAREK SZEŚĆ

Zamów on-line na www.kucharekszesz.pl

Zamów telefonicznie (22) 855 00 55

Lecznica
Dentystyczno-Lekarska
zaprasza

- * endokrynolog
- * stomatologia ogólna
- * diabetolog
- * stomatologia dziecięca
- * dietetyk
- * chirurgia - implanty
- * otolaryngolog
- * endodoncja
- * USG
- * protetyka
- * biopsje
- * periodontologia
- * cienkoigłowe
- * ortodoncja
- * laseroterapia

Al. Komisji Edukacji Narodowej 105
(przy stacji metro Ursynów)
pon.-pt. 9:00 – 20:00

22 643 44 10 / 604 089 300

Maleje nam przyrost naturalny...

Czyt. str. 10

Utrudnienia na Rosoła i Gandhi

Czyt. str. 4

Warszawa w kwiatach

Czyt. str. 6

Ważne życie pszczoł

Czyt. str. 13

Świątek daje początek

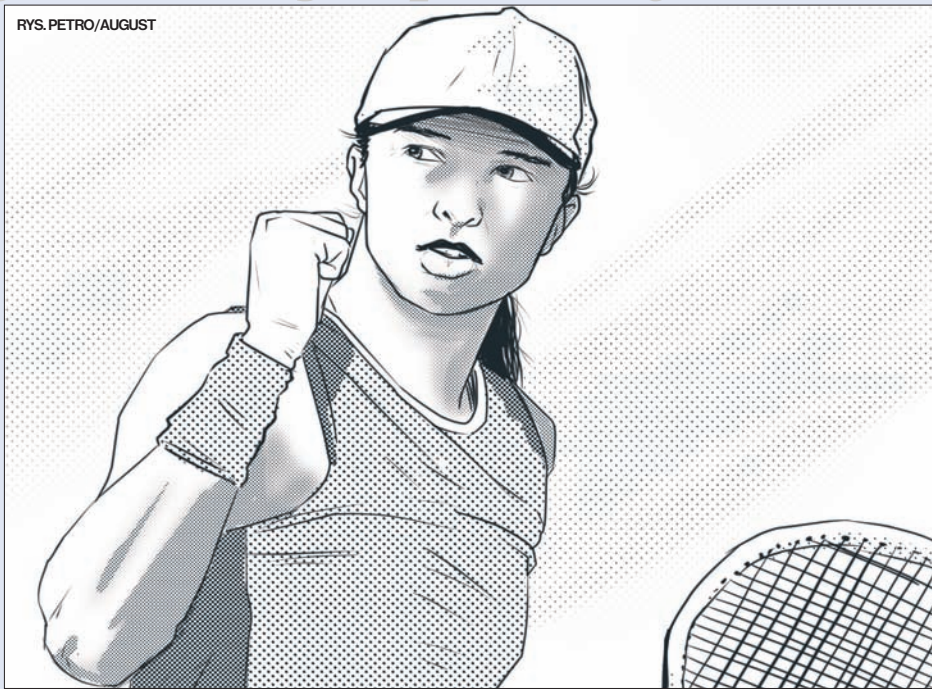

Nietrudno zgadnąć, że takim wzorem jest warszawianka epoki Internetu – Iga Świątek (widoczna na rysunku). Ta 21-letnia panna ma wdzięk, urodę i pieniądze (ponad 10 mln dolarów zarobionych na korcie tenisowym). Przede wszystkim jednak ma rozum w głowie i dlatego zachowuje się z sensem i wypowiada się z sensem. Od naszych przedstawicieli władzy różni się tym, że nie plecie głupstw i nie wyciąga ręki po państwowe złotówki ani ich nie marnuje, jak to potrafią robić z wielkim upodobaniem i całkowitą bezkarnością pan premier Mateusz Morawiecki albo były szef Ministerstwa Obrony Narodowej Antoni Macierewicz.

Co tu dużo mówić, Iga już teraz stała się narodowym świątkiem i żaden ksiądz nie zbierze dziś przed ołtarzem tylu wpatrzonych weń Polaków, ilu gromadzi się, by oglądać w telewizji lub Internecie mecze tenisistki będącej już o krok od powtórnego zwycięstwa w turnieju wielkoszlemowym na kortach Rolanda Garrosa w Paryżu. Co ciekawe – jeśli Iga znów wygra i zyska naprawdę ogólnoswiatowy poklask, wcale na jej cześć nie zagrają hymnu narodowego, który bywa grany przy byle jakim meczu reprezentacji piłkarskiej albo nawet walce trzeciorzędnego boksera. Gdy w 1928 w Amsterdamie zagrano Konopackiej Mazurka Dąbrowskiego, melodia ta debiutowała jako hymn narodowy. I z uwagi na rangę igrzysk olimpijskich, przesyconych duchem fair play, było to właściwe posunięcie, podkreślające rangę sukcesu.

W wypadku Igi Mazurek mógł być zagrany już na ubiegłorocznych igrzyskach w Tokio i chyba na to liczyła, lecz jak na złość – miała akurat

RYS. PETRO/AUGUST

wtedy dołek formy i zamiast łez radości z oczu popłynęły łzy rozpaczy. Tym bardziej można teraz docenić jej wprost niewiarygodną serię 33 kolejnych zwycięstw, która zapewne się jeszcze w Paryżu powiększy.

Na marginesie osiągnięć Igi nasuwa mi się refleksja na temat warszawskiego sportu w ogóle, a tenisa w szczególności. Ten ostatni radzi sobie stosunkowo dobrze, chociaż trzeba ze smutkiem stwierdzić, że jest to dyscyplina niedostępna dla chłopców i dziewcząt z niezamożnych rodzin. Zawsze przywołuję przykład amerykańskich sióstr Venus i Sereny Williams, które mogły zacząć grać w tenisa tylko dlatego, że dobrzy ludzie powołali fundację olimpijską, finansującą treningi dzieciarni, której inaczej nie stać byłoby na rakiety, piłki, trenera i kort.

ską, finansującą treningi dzieciarni, której inaczej nie stać byłoby na rakiety, piłki, trenera i kort.

owiew kapitalizmu w naszym kraju sprawił w pewnym momencie, że w Warszawie, na kortach Legii, Warszawianki, a także w ursynowskiego Tie-Breaka pojawiły się całkiem dobrze obsadzone międzynarodowe turnieje tenisowe, na które wykładali pieniądze między innymi dwaj przedsiębiorczy biznesmeni z Ukrainy. Pamiętam kobiety J&S Cup na Warszawiance, w którym występowała sama Venus Williams, pokonując chociażby 15-letnią Ulę Radwańską. Jej dużo sławniejsza siostra Agnieszka stawiała pierwsze kroki w turniejach międzynarodowych, grając na kortach Tie-Breaka.

Tyle że sport nie samym tenisem stoi. I to zamieszkał na Ursynowie czterokrotny mistrz olimpijski w chodzie sportowym Robert Korzeniowski, który prowadzi przyciągający coraz więcej chętnych do trenowania w jego lekkoatletycznym klubie – RK Athletics. No cóż chętni do uprawiania lekkoatletyki są. WRK Athletics nie brakuje również trenerów (zatrudnił się tam choćby nasz do niedawna czołowy maratończyk Grzegorz Gajdus), tylko że wobec braku odpowiednich obiektów trenować nie ma za bardzo gdzie. Korzeniowski dwoi się i troi, żeby znaleźć wolne miejsca i wolne terminy nawet na bardzo skromnych obiektach tartanowych, tylko że tych obiektów jest w Warszawie stanowczo za ma-

ło. A już największym skandalem jest to, że przez lata miasto utrzymywało w stanie ruiny Skry, która kiedyś była Mekką lekkoatletów całej Polski. Dobrze, że się tam wreszcie zabrano do modernizacji obiektów bocznych, ale nowy stadion główny za szybko nie powstanie, więc na razie kto tylko chce, trenuje na dobrze utrzymanym tartanie boiska głównego, odgradzonego wysoką siatką zabezpieczającą od kompletnie zniszczonych trybun.

Kiedyś pochodząca z Ursynowa znakomita siatkarka Katarzyna Skowrońska występowała w drużynie Skry. Teraz jednak na pewno nie chciałaby nawet zajrzeć na chwilę do zapuszczonych obiektów, budzących grozę. Co gorsza, choć władze Warszawy zabrały się energicznie do generalnego poprawienia infrastruktury przy Wawelskiej, to trudno przewidzieć, kiedy może powstać nowy stadion. Nic dziwnego, że ze Skry uciekła nie tylko nasza trzykrotna mistrzyni olimpijska w rzucie młotem Anita Włodarczyk, lecz również będąca wprost nadzwyczajnym talentem w sprincie i płotkach Pia Skrzyszowska, która we wtorek w Ostrawie stoczyła wyrównany pojedynek z mistrzynią olimpijską na 100 metrów przez płotki Jasmine Camacho-Quinn z Portoryko. Wszystko wskazuje na to, że chyzonoga Pia będzie – obok Igi Świątek – sportową wizytówką Warszawy. Iga potrzebuje trawiastego kortu przed Wimbledonem, Pia – dobrego tartanu, który ma na szczęście na AWF. I tylko zapłakać można, że stadionu z prawdziwego zdarzenia wciąż nie ma na Ursynowie, na skutek czego cierpią i piłkarze, i lekkoatleci.

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passsa.waw.pl

Są metody na papierosowego potwora

Palenie papierosów demoluje zdrowie Polaków. Nie pomagają apele i podwyżka akcyzy. Liczba palaczy nie maleje. Kraje zachodnie sięgają po metody redukcji szkód związanych z paleniem. Jeżeli Polacy nie potrafią rzucić, to może czas wykorzystać nowe technologie ograniczenia skutków palenia? 31 maja to Światowy Dzień Bez Papierosa.

Na początku lat 90-tych palił prawie co drugi dorosły Polak. Potem przyszło „otrzeźwienie” i liczba palaczy zmniejszyła się prawie o połowę. Dekadę temu trend wyhamował. Pali osiem milionów Polaków.

Wpływ palenia na zdrowie Polaków

Według CBOS pali co 4 dorosły, w tym co 3 mężczyzna i co 5 kobieta. Polacy palą przy dzieciach – dym z papierosów truje trzy miliony maluchów. Kolejnych jedenaście milionów biernych palaczy to dorośli.

Skutki palenia widać w statystykach Ministerstwa Zdrowia. Co roku umiera ponad 81 tysięcy palaczy. 1 na 5 zgonów jest związany z paleniem. Polska od lat jest na czele unijnego rankingu zachorowań na raka płuc, typowego dla palaczy. Ministerstwo alarmuje, że palenie papierosów to największe zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Polacy nie chcą rzucić

Według Komisji Europejskiej, Polacy, Węgrzy i Rumunii są najmniej zainteresowanymi rzucaniem palenia narodami w Unii. Do rzucania nie zachęcają ceny, bo polskie papierosy są rekordowo tanie. W Unii tylko Bułgarzy płacą mniej. W Polsce średnia cena paczki wynosi 14,74 zł, a najtańsze tylko 13,50 zł.

Ministerstwo Finansów próbowało zniechęcać do palenia podnosząc akcyzę, bo od 2015 r. pensje Polaków

wzrosły na tyle, że Kowalskiego stać na 60 paczek papierosów więcej. Od stycznia minimalna stawka wzrosła o pięć procent, inflacja szaleje, wszystko drożeje, ale nie papierosy, które rozchodzą się jak świeże bułeczki. W pierwszym kwartale Polacy kupili 1,2 miliarda

sztuk papierosów więcej niż rok temu. Ekspert podatkowi komentują, że podwyżkę zjadła inflacja.

Apele lekarzy

Prezydium Naczelnej Izby Lekarskiej w grudniu apelowało o dodatkowe

działania, takie jak „skuteczna praktyka zniechęcania nieletnich, podniesienie wieku, od którego papierosy byłyby dostępne, ujednoczenie opakowań papierosów, wprowadzenie zaawansowanych terapii antynikotynowych i wreszcie przyjęcie, podobnie jak we wcześniejszych latach w przypadku alkoholu i narkotyków, strategii redukcji szkód.”

Ograniczanie skutków palenia papierosów

Redukcja szkód to jedno z dwóch podejść do walki ze skutkami palenia. Pierwsze to „end game”, czyli zmuszanie do rzucenia papierosów. W Polsce skuteczność widać gołym okiem. Nie działa.

Druga metoda, to „harm reduction”, czyli redukcja szkód, która polega na ograniczaniu następstw w palaczy, którzy nie są w stanie zerwać z nałogiem. Lekarze podają leki hamujące głód nikotynowy, albo stosują tzw. substytucyjną terapię nikotynową, czyli podawanie nikotyny z e-papierosów, lub podgrzewaczy tytoniu. W tych urządzeniach nie powstają substancje smoliste, a liczba i stężenie toksyn i związków rakotwórczych jest kilkudziesięciokrotnie niższa niż w dymie z papierosa.

Metoda redukcji szkód jest z powodzeniem stosowana w leczeniu uzależnienia od narkotyków (np. podawanie metadonu osobom uzależnionym od opiatów).

Redukcja szkód na świecie

Na świecie tę metodę stosują m.in.: Japonia, USA, Wielka Brytania, Nowa Zelandia. W Japonii, po wprowadzeniu systemu do podgrzewania tytoniu, sprzedaż papierosów spadła prawie o połowę i wciąż spada. Nie rośnie liczba kupujących papierosy, czyli z podgrzewaczy korzystają tylko byli palacze.

Amerykanie przez kilka lat badali podgrzewacz tytoniu. W 2020 r. Agencja ds. Żywności i Leków autoryzowała

system IQOS jako pierwsze i jedyne jak dotąd urządzenie alternatywne dla papierosów o profilu zmodyfikowanego ryzyka, „właściwe dla promocji zdrowia publicznego”.

Brytyjczycy poszli jeszcze dalej. Pod koniec 2021 r. rząd obwieścił wprowadzenie recept dla palaczy na certyfikowane e-papierosy i inne systemy dostarczania nikotyny (w tym podgrzewaczy tytoniu) jako metodę redukcji szkód spowodowanych paleniem.

Najbardziej zaawansowane rozwiązania wprowadza Nowa Zelandia, która w 2025 r. chce ograniczyć liczbę palaczy do 5% populacji, a dwa lata później wprowadzić całkowity zakaz sprzedaży papierosów dla osób, które urodziły się po 2004 r. Kluczową rolę mają odegrać e-papierosy i podgrzewany tytoń. Ministerstwo Zdrowia tłumaczy, że pomogą w osiągnięciu celu, jakim jest społeczeństwo wolne od dymu papierosowego.

Polska i redukcja szkód

Polska przymierzała się do wprowadzenia programu redukcji szkód związanych z paleniem papierosów 20 lat temu. Wtedy termin „redukcji szkód” pojawił się w Narodowym Programie Zdrowia, a Polska była jednym z pionierów Europy Środkowo-Wschodniej. Obecnie strategię rekomenduje jedynie Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Światowy Dzień Bez Papierosa to dobry moment do refleksji nad polskimi wysiłkami w walce z paleniem papierosów. Liczba uzależnionych od lat stoi w miejscu. Rosną koszty zdrowotne i społeczne. Tylko na leczenie palaczy NFZ wydaje 18 miliardów złotych. Warto sięgnąć po nowe technologie, które oferują możliwość redukcji szkód u pełnoletnich palaczy, którzy nie potrafią rozstać się z nałogiem. Polacy zaskują na mniej szkodliwy wybór.

dni URSYNOWA

2022

z **plusem** i **polsat box**

PIĄTEK 10.06/17.30

Limboski
Viki Gabor
Płomień 81
KULT

SOBOTA 11.06/16.00

Dixon 37
Mery Spolsky
Happysad
Luxtorpeda

ØRGANIEK

45 lat
URSYNOWA

warszawa.ursynow

URSYNOW.UM.WARSZAWA.PL

MIEJSCE – KOPA CWILA

metro Ursynów

PIKNIK – SOBOTA OD 11.00

ORGANIZATOR:

PRODUCENT:

SPONSORZY:

PATRONI MEDIALNI:

Frezowanie skrzyżowania ulic Rosoła i Gandhi

Na weekend, 3-5 czerwca, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zaplanowała ostatni etap przebudowy skrzyżowania ulic Rosoła i Gandhi na Ursynowie. Drogowcy zamkną skrzyżowanie, aby ułożyć nowy asfalt. Dla kierowców i autobusów Warszawskie

go Transportu Publicznego wyznaczono objazdy.

Jak informuje GDDKiA prace mają na celu uporządkowanie układu komunikacyjnego nad tunelem w związku z połączeniem ulic miejskich z trasą szybkiego ruchu S2. Pierwszy etap prac rozpoczął się w marcu bieżącego roku. Roboty polegały na przebu-

downie kanalizacji deszczowej, sygnalizacji świetlnej oraz oświetlenia. W tym czasie wykonano poszerzenie ul. Gandhi i Rosoła oraz korektę chodnika i ścieżki rowerowej na skrzyżowaniu tych ulic.

Utrudnienia

Od piątku, 3 czerwca, od godz. 22.00 do poniedziałku, 6

czerwca, do godz. 6.00 drogowcy z GDDKiA przeprowadzą frezowanie oraz ułożą warstwę ścieralną (ostatnią) asfaltu u zbiegu ulic Gandhi i Rosoła. Skrzyżowanie zostanie zamknięte od strony ul. Gandhi. Z ul. Nugat będzie można wyjechać jedynie w prawo w stronę w centrum. Możliwy będzie także przejazd przez skrzyżowanie prosto ul. Rosoła w stronę centrum, ale tylko jednym pasem. Wjazd w ul. Nugat z ul. Rosoła zostanie zamknięty. Sygnalizacja na skrzyżowaniu zostanie wyłączona. Piesi będą mogli poruszać się po skrzyżowaniu połowkami przejść.

Objazd utrudnień wyznaczono ulicami Płaskowickiej, al. KEN i Ciszewskiego.

Więcej informacji: pulawska-lubelska.pl/node/1049.

Komunikacja

W związku z pracami autobusy linii 148, 166, 179, 185, 503 oraz nocnej N37 zmieniają swoje trasy. Objazdy dla pojazdów Warszawskiego Transportu Publicznego zostały wyznaczone ulicami: Rosoła, Ciszewskiego i Cynamonową oraz Ciszewskiego, Cynamonową i Płaskowickiej.

Polska 2050 – Ukrainie 2022

Dziś liczy się każdy gest dobrej woli, bo w czasie, gdy Rosja ostrzeliwuje, pali, niszczy Ukrainę i morduje jej mieszkańców, szczególnie ważna jest pomoc okazywana ukraińskim uchodźcom.

I właśnie z taką pomocą ruszyli członkowie stowarzyszenia Polska2050, mająca swój dobrze zaopatrzone magazyn w Ursusie. Wobec braków, jakie się pojawiły w ursynowskim magazynie pomocowym przy Dereniowej 6, „pogotowie ratunkowe” Polska2050 dostarczyło tam środki czystości i żywność. Można tylko podziękować inicjatorom tej akcji w imieniu uchodźców.

Na zdjęciu – z wyjątkiem pani w ciemnej sukience reprezentującej stowarzyszenie Ariadna – wszyscy reprezentują Polskę2050, od lewej: Marek Bociek, Paweł Lenarczyk, Krzysztof Kaczan i Wanda Brociek.

Szczęście dzieci z Ukrainy...

W ostatniej chwili ta dzielna trójka zdążyła umknąć rosyjskim bandytom, atakującym Kijów. Pod opieką mamy – Iryny – dotarli do Zalesia Górnego jej dwaj synkowie: Roma (z prawej) i Markusza, znajdując na jednej z posesji komfortowe warunki pobytu. Mnóstwo zabawek w domu i poza domem, huśtawki, zjeżdżalnie, a nawet batut są do dyspozycji Romy i Markusza, podobnie jak olbrzymi telewizor, na którym mogą oglądać bajki. A na dodatek dzieciom towarzyszy przemiła suka Malta, niestłuchanie opiekuńcza w stosunku do maluchów.

Tegoroczny Dzień Dziecka chłopcy spędzili na radosnej zabawie. Mama Iryna, która okazała się dla gospodarzy wprost niezastąpioną pomocą, przyznaje, że całe jej jestestwo zbuntowało się przeciwko brutalnej rosyjskiej agresji i od razu zgłosiła się w Kijowie na przeszkolenie wojskowe, żeby nauczyć się strzelać i włączyć do obrony przed wrogiem, mniemam się przez dziesiątki lat narodem bratnim Ukraincom. – Mąż jednak mi powiedział, że obcy nie możemy zginąć, bo nie będzie komu zająć się dziećmi – wyzycha Iryna. I na wszelki wypadek razem z dziećmi uczęszcza na bezpłatne lekcje języka polskiego.

Spotkanie dla młodych

W przyszłym tygodniu odbędzie się spotkanie „Startup pomysłem na karierę zawodową”. To kolejne wydarzenie promujące przedsiębiorczość, tym razem dedykowane młodzieży. Praktycy biznesu opowiedzą o swoich doświadczeniach we wtorek, 7 czerwca br., o godzinie 17.30 w sali Bareja w Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy” (ul. Indry Gandhi 9). Organizatorzy zapraszają do udziału uczniów szkół średnich oraz ostatnich klas szkoły podstawowej. Liczba miejsc jest ograniczona – obowiązuje rejestracja (szczegóły na stronie internetowej ursynowskiego urzędu).

Moderatorem spotkania będzie Monika Goździalska - znana prezenterka, aktorka, trenerka, autorka książki #NIEDOPODROBIENIA, twórczyni marki odzieżowej o takiej samej nazwie, uczestniczka programów Master Chef czy Big Brother, istny wulkan pozytywnej energii.

Prelegenci:

Dominika Bucholc - na co dzień holistycznie łączy marketing i sprzedaż. Od lat związana z branżą IT, w której współpracuje z wiodącymi markami na rynku międzynarodowym. W przeszłości z powodzeniem zarządzała komunikacją i promocją największego, polskiego NGO. Naukowo zajmuje się mediami i neuromarketingiem, a w wolnych chwilach podróżuje po świecie ze swoim owczakiem podhalańskim.

Aleksandra Fajęcka – mgr. dziennikarstwa i nauk politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, EMBA, DBA Collegium Humanum. Założycielka i prezes Zarządu Grupy Medialnej AFA MEDIA, ADHELLO, międzynarodowy ekspert mobile & digital marketingu, wykładowca w Szkole Głównej Menedżerskiej Collegium Humanum, współzałożycielka Instytutu Mobile Marketingu. Z mediami związana od 2001 roku. Pracowała w Grupie Polsat, rozwijała kanał tematyczny ITV, Polonij 1, Tele 5. Twórca serwisu PolandGo.pl, HelloMamo i innych.

Wiola Klimczak - współzałożycielka Fundacji IT Girls. Skończyła informatykę na wydziale Elektroniki i Technik Informatycznych na Politechnice Warszawskiej. Posiada ponad 8-letnie doświadczenie w branży IT jako programistka i analityczka danych. W fundacji spełnia się w roli mentorki dzieci i młodzieży. Regularnie prowadzi i organizuje warsztaty dla młodzieży i dorosłych.

Dawid Leśniakiewicz - współzałożyciel szkoły Giganci Programowania (Coding Giants), jednego z najszybciej rozwijających się polskich EdTechów, w której dzieci i młodzież poznają tajniki kodowania. Ukończył Politechnikę Warszawską i przez kilka lat zawodowo zajmował się programowaniem aplikacji na urządzenia mobilne. Obecnie łączy funkcje zarządcze z dzieleniem się pasją do programowania z młodymi ludźmi. Dwukrotny laureat „30 przed 30” magazynu Forbes (2020, 2021) oraz laureat nagrody specjalnej EY Przedsiębiorca Roku 2021.

Michał Miształ - prezes Startup Academy, trener biznesu, wykładowca Uczelni Łazarskiego, koordynator i twórca licznych programów nauczania przedsiębiorczości, ekspert Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie oceny innowacyjności startupów. Jest autorem biznesowych programów edukacyjnych dla początkujących przedsiębiorców, dla których przeprowadził kilka tysięcy godzin doradczych. Z sukcesem pozyskał wiele dotacji na rozwój firm, których kwota przekroczyła 20 mln zł.

Turniej w karate tradycyjnym

W niedzielę, 29 maja, w Szkole Podstawowej nr 340 przy ul. Lokajskiego 3 w Warszawie odbył się „II Turniej o Puchar Warszawskiej Syrenki w Karate Tradycyjnym”. Organizatorem była Akademia Sportu i Karate w Warszawie wspierana przez Mazowiecki Związek Karate Tradycyjnego.

W turnieju wystartowało w sumie 212 zawodników z 10 klubów z Mazowsza, ale gościnnie również z klubów z województwa łódzkiego i lubelskiego. Na hali zawodów obecni byli również rodzice zawodników, rodziny oraz kibice. Turniej karate odbył się pod honorowym patronatem burmistrza Ursynowa. Dla zwycięzców przygotowano zostały Puchary Warszawskiej Syrenki, medaliści miejsc 1-3 otrzymali medale i dyplomy, wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy za udział.

Bilet Metropolitalny doładujesz w biletomacie

Od środy, 1 czerwca Bilety Metropolitalne można doładować we wszystkich automatach biletowych – stacjonarnych i mobilnych. To w sumie ponad 3,2 tys. urządzeń.

Bilety Metropolitalne od początku czerwca można kupić nie tylko w Punktach Obsługi Pasażerów, ale także we wszystkich biletomatach. Dziś w Warszawie i niektórych miejscowościach aglomeracji jest 819 stacjonarnych automatów biletowych. Dodatkowo wszystkie autobusy i tramwaje War-

szawskiego Transportu Publicznego oraz pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej są wyposażone w biletomaty mobilne - to 2439 urządzeń. Tak więc mieszkańcy aglomeracji będą mogli kupić Bilety Metropolitalne w ponad 3,2 tys. punktów.

Bilet Metropolitalny jest ofertą skierowaną do osób mieszkających w gminach, które podpisały z Zarządem Transportu Miejskiego odpowiednie porozumienie. Na jego podstawie mieszkańcy rozliczający podatki w miejscu zamieszkania płacą mniej za bilety długookresowe ZTM, a różnica pokrywana jest z budżetu ich gmi-

ny. Przykładowo bilet 30-dniowy ważny w 1. i 2. strefie biletowej (przy III progu dofinansowania) kosztuje 120, a nie 180 zł. W przypadku biletu 90-dniowego płacą 330 zł, czyli o 130 zł mniej niż osoby, które nie mają uprawnień do Biletu Metropolitalnego.

Obecnie z oferty korzystają mieszkańcy 26 gmin aglomeracji warszawskiej. W ubiegłym roku kupili prawie 202,5 tys. biletów 30- i 90-dniowych za ponad 28 mln zł. Bilety Metropolitalne stanowiły ok. 6,5 proc. wszystkich sprzedanych biletów długookresowych.

ztm.waw.pl

Obiekt sezonowy

15.05. - 15.10.

Godziny otwarcia
8.00 - 22.00

www.obiektysportowe.sggw.pl

KORTY TENISOWE

SGGW - Wolica

ul. Nowoursynowska 92/100

Rezerwacja

tel. 502 156 437, 502 156 470

e-mail: info@obiektysportowe.sggw.pl

Są takie miejsca, do których zawsze chce się wracać. Szukając jednego z takich miejsc, wystarczy odnaleźć zabytkowy dukt (dziś to Nowoursynowska 92/100 niemal u zbiegu z Belgradzką), który prowadzi do Parku Natolińskiego. Tuż przed nim znajdują się jedne z najładniej usytuowanych kortów tenisowych w Warszawie.

Ten obiekt SGGW, otulony zielenią parku tuż przy samej Skarpie Ursynowskiej, jest spowity ciszą z dodatkiem niesamowitego zapachu liściastego lasu.

Wszystkie te zalety, jak również świetny dojazd, sprawiają, że urokliwie położone korty stały się miejscem nie tylko dobrych warunków gry w tenisa, ale też doskonałego relaksu. Do dyspozycji są korty z naturalnym podłożem czyli mączką, szatnie, ka-

wiarenka oraz ścianka, która spełnia funkcję rozgrzewkową lub miejsca do gry dla najmłodszych adeptów tenisa.

Dla miłusińskich, których nie interesuje tenis, przygotowane jest mini-boisko do gry w piłkę nożną i inne atrakcje.

Warto więc wpisać ten obiekt na mapę nie tylko weekendowych, ale znacznie częstszych wycieczek w poszukiwaniu miejsc do sportowania w warunkach relaksowych.

KROWN®

ZABEZPIECZENIA ANTYKOROZYJNE

Kochasz swoje auto?
Zabezpiecz je przed korozją!

WWW.KROWN.PL

☎ 782 221 220

f /Krown Polska

WARSZAWA

📍 Ul. Modlińska 229

📍 Al. Jerozolimskie 236

Ursynowska wyprzedaż GARAZOWA

parking Urzędu Dzielnicy Ursynów, al. KEN 61

GODZ. 10.00-16.00

wejście i wjazd od godz. 9.00

19 czerwca 2022

niedziela

zapisy od 10 czerwca

Zapisy przyjmujemy pocztą elektroniczną: garazowka@ursynow.pl lub osobiście

Uwaga!

Każdy Uczestnik jest zobowiązany do wypełnienia karty rejestracyjnej (załącznik do regulaminu).
Oryginał karty musi być dostarczony Organizatorowi nie później niż w dniu Garażówki.
Zgłoszenie można przestać jedynie w imieniu własnym.

Veturilo 2023-2028 – jeden zainteresowany operator

Jedna firma chce być operatorem roweru publicznego w latach 2023-2028. Jest nią Nextbike GZM. Nextbike GZM zaproponował zorganizowanie od nowa i sześćdziesięcioletnie utrzymanie systemu za 104,9 mln zł brutto. Oznajmił, że zepsute jednoślady chce naprawiać w ciągu 12 godzin od momentu pojawienia się ich na liście zgłoszeń, zaś usuwać usterki w ramach podstawowych przeglądów okresowych proponuje co 30 dni. Ponadto firma zadeklarowała, że zapewni 10 proc. rowerów elektrycznych, biorąc pod uwagę całą dostarczoną flotę.

Analiza oferty już się rozpoczęła. ZDM przejrzy nadesłane przez oferenta dokumenty, których skompletowanie jest niezbędne w procedurze przetargowej. Cały proces już został nieco wydłużony. Wstępnie zakładano, że termin nadsyłania ofert minie 12 kwietnia. Został przesunięty na 5 maja, a wpłynęło na to ponad 200 pytań od firm zainteresowanych udziałem w postępowaniu. Pytania wiązały się z doprecyzowaniem szczegółów i dodatkowymi wyjaśnieniami w zakresie działalności roweru publicznego na najbliższych sześć lat.

Bez terminali, za to z totemami

Nowe Veturilo ma liczyć w wersji maksymalnej do 5500 rowerów. Rdzeń systemu będzie stanowiło 3000 rowerów przypisanych do 300 stacji na terenie całej Warszawy. Oprócz tego powróci możliwość finansowania nowych wypożyczalni bezpośrednio przez urzędy dzielnic, co funkcjonowało w poprzednich latach. Konstrukcja nowej umowy zapewnia Warszawie opcję dokupienia do 2500 rowerów, czy to w ramach „stacji dzielnicowych”, czy to w wyniku decyzji miasta.

Od nowego operatora systemu oczekuje się dostarczenia standardowych rowerów miejskich, czyli wygodnych, wyposażonych w bagażnik i duże koła. Muszą oczywiście być jak najbardziej wytrzymałe, aby znieść częste użytkowanie, a także „wandaloodporne”, czyli z jak najmniejszą liczbą ruchomych i łatwych do odkręcania części.

Ważną nowością będzie całkowita rezygnacja z terminali komputerowych stanowiących dziś jedną z form rejestracji w systemie, wypożyczania i zwrotu rowerów. Takie urządzenia są drogie w produkcji i eksploatacji, a jednocześnie przydatne tylko dla niewielkiej części użytkowników i użytkowników, bo już od lat ponad 90 proc. wszystkich wypożyczeń odbywa się za pomocą

aplikacji mobilnej. Wielojęzyczna aplikacja i strona internetowa Veturilo zostaną zaprojektowane od podstaw zgodnie z aktualną wiedzą techniczną i najnowszymi trendami. Alternatywą dla korzystania z aplikacji będzie Miejskie Centrum Kontaktów Warszawa 19 115, z którym usługa Veturilo będzie zintegrowana. Miejsce terminali zajmą proste totemy informacyjne w 4 językach ustawione przy stacjach.

Sympatycznym dodatkiem będzie powrót do oferty Veturilo tandemów, czyli rowerów dwuosobowych. To dobre rozwiązanie np. dla turystów. Tandemów będzie 30, a prawo opcji pozostawia możliwość zwiększenia tej liczby do 60.

Jednocześnie po analizie dotychczasowych statystyk wypożyczeń zrezygnowano z prowadzenia wypożyczalni małych rowerów dziecięcych. Obecnie takich pojazdów w systemie jest 60 w 6 punktach, głównie w parkach.

Minimum 3 tys. stojaków

Od 2023 r. system będzie oferował zdecydowanie większą elastyczność. Wiąże się z tym wspomniana wyżej zupełnie nowa konstrukcja stacji.

Każdy z punktów wypożyczeń będzie składać się ze zwykłych stojaków o kształcie tzw. „odwróconego U”, które pozwalają na stabilne oparcie ramy roweru. Stojaków będzie tyle, ile rowerów, czyli minimum 3000, a w ramach prawa opcji ich liczba może się jeszcze powiększyć o kolejnych 2500. Wszystkie te konstrukcje będą własnością miasta. Dzięki temu mogą służyć wszystkim rowerzystkom i rowerzystom również poza sezonem Veturilo, oraz zostać na nowo zagospodarowane niezależnie od przyszłych losów systemu.

Stojaki będą standardowe, bez elektrozamka, które obecnie trzyma rower w stacji. Zamiast tego każdy rower będzie posiadał unieruchamiającą go blokadę na koło oraz odbiornik GPS. Sama stacja też będzie wyposażona w GPS, co pozwoli określić „obszar stacji”, w którym należy zwrócić rower.

Otwiera to również drogę do możliwości zwrotu rowerów poza stacjami. Za dodatkową opłatą osoby korzystające z systemu będą mogły to zrobić w dowolnym miejscu, oczywiście z zachowaniem pewnych zasad i przy poszanowaniu przepisów ruchu drogowego. To dodatkowa możliwość przewidziana jako uzupełnienie modelu opartego na stacjach. Jednocześnie premiowane powinno być zwrócenie na stacji roweru wypożyczonego poza nią.

Stacje tymczasowe

Ciekawą nowością będzie organizowanie, na wniosek miasta, jednorazowo do dziesięciu stacji tymczasowych. Będą to totemy ze strefą zwrotu ustawiane maksymalnie na 48 godzin, przy okazji wydarzeń sportowych lub kulturalnych.

Wprowadzenie nowych możliwości zwrotu i wypożyczenia rowerów wymusza aktualizację cennika wypożyczeń, poprzez dodanie do niego wspomnianych możliwości. Taka decyzja znajduje się w kompetencjach Rady Warszawy. System będzie technicznie przygotowany do wprowadzenia elastycznej taryfy i szeregu zniżek dla konkretnych grup (mogą to być np. studenci, medycy, seniorzy). Będzie zintegrowany z Kartą Warszawianka, co otwiera drogę do zapewnienia korzystniejszej oferty dla osób rozliczających PIT w stolicy.

zdm.waw.pl

39 edycja konkursu „Warszawa w Kwiatach”

Serdecznie zapraszam mieszkańców Ursynowa do wzięcia udziału w tegorocznym konkursie „Warszawa w Kwiatach”.

To projekt mający na celu popularyzację miejskiego ogrodnictwa, którego zwieńczeniem jest konkurs na najpiękniejsze balkony i ogrody warszawianek i warszawiaków. Nowością w tym roku jest zaproszenie do udziału również działkowców. Zgłoszenia przyjmowane będą do 30 czerwca.

Konkurs dotyczy ozdobienia roślinami naturalnymi:

- balkonów, loggii i okien;
- ogródków i ogrodów przydomowych;
- budynków i terenów ogólnodostępnych oraz innych form zieleni miejskiej (np. placów, parków, zieleńców i ogrodów jordanowskich, terenów wokół hoteli, kawiarni, restauracji, szkół, przedszkoli, kościołów, instytucji kulturalnych i naukowych, centrów handlowych, centrów biurowych itp.);
- ogródków działkowych;
- osiedli mieszkaniowych (spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, budynków komunalnych)

Na zgłoszenia czekamy do końca czerwca br. Konkurs będzie składał się z następujących kategorii:

1. Balkony, loggie i okna – ukwiecone indywidualnie, od zewnątrz balkony, loggie i okna;
2. Inicjatywy sąsiedzkie – wspólne działanie na rzecz zazieleniania przestrzeni w myśl ekologii miejskiej;
3. Ogrody i ogródki przydomowe przy budynkach jednorodzinnych – widoczne od ulicy;
4. Osiedla mieszkaniowe – tereny spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych, budynków komunalnych;
5. Ogród lub ogródek edukacyjny – szkoły i przedszkola;
6. Założenie ogrodowe – instytucje, które mają w stolicy opiekę nad ogrodami i terenami zieleni w przestrzeni miejskiej;
7. Ogródki Działkowe Kwietne – widoczne od strony alejki, preferowane ogrody na otwartych dla wszystkich terenach działkowych;

8. Nagroda Mister Kwiatów – wybierany spośród laureatów 1, 2, 3 kategorii;

9. Nagroda im. Zofii Wóycickiej – nagroda może zostać przyznana obiektom, które w szczególny sposób wyróżniają się od pozostałych obiektów zgłoszonych do kategorii „Balkony, loggie i okna”, „Ogródki działkowe”, „Ogrody i ogródki przydomowe”;

10. Nagroda im. Stefana Starzyńskiego – obiekt w szczególny sposób nawiązujący do tradycyjnych warszawskich ogrodów. Organizatorem konkursu jest Miasto Stołeczne Warszawa i Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. Szczegóły informacji o konkursie znajdują Państwo na stronie Zarządu Zieleni m.st. Warszawy: www.warszawawkwiatach.pl

Grażyna Wójtowicz

List ● List ● List ● List ● List ● List ● List

Odpowiedź na artykuł „Co z tą kanalizacją na Zielonym Ursynowie” (PASSA 26 maja 2022)

List otwarty do Przewodniczącego Komisji Zielonego Ursynowa Pawła Lenarczyka

Szanowny Panie Radny
Przeczytaliśmy w PASSIE z 26 maja b.r. Pańską wzmiankę na temat budowy kanalizacji i wodociągów na terenie Zielonego Ursynowa i postanowiliśmy opisać sytuację mieszkańców ul. Wąski Jar.

Od lat 90 tych ub. stulecia mieszkańcy starych Kabat, mieszkający tu od pokoleń zabiegają o ww. instalacje. Wielokrotnie zwracaliśmy się w tej sprawie do władz Dzielnicy Ursynów i MPWiK. Za każdym razem obiecywano nam nieodległe terminy realizacji tych inwestycji.

W roku 1987 większość z nas, w trybie wyłączenia oddała miastu swoje grunty pod budowę ul. Rosoła/Wąwozowej i przebiegającego tam kolektora kanalizacyjnego i wodociągu,

który obsługuje tę część Ursynowa. Kolektor przebiega w odległości 200 m od naszych domów. Władze ówczesnej gminy obiecywały nam rychłe podłączenie naszych siedlisk do miejskiej sieci. Do roku 2019 mozolnie, w kilku etapach miasto dociągnęło nawet wodociąg i kanalizację od ul. Rosoła do części obecnej ul. Wąski Jar, przybliżając nam się do kilkudziesięciu metrów.

Obecne rokowania oczekiwanej przez nas inwestycji według ostatniego planu MPWiK to lata 2025-2031! (W planach arkusz wodociągi: L.P. 605, 641, arkusz kanalizacja: L.P. 315).

Nasze siedliska, położone w rejonie Skarpy Kabackiej korzystają z własnych ujęć wody pochodzących z początku lat 80. ub. stulecia, obsługiwanych przez wysłużone hydrofony. Kanalizację zapewniają szamba pochodzące z tego samego okresu. Woda po przebadaniu nie nadaje się do celów spożywczych, więc przywozimy ją z miejskich

ujęć oligoceńskich bądź kupujemy w sklepie.

Większość z mieszkających tu właścicieli siedlisk to tutejsi rolnicy w podeszłym wieku. Remonty i konserwacje leciwych systemów hydroforowych, nie mówiąc o inwestowaniu w nowe, stanowi dla nich poważny problem, oraz dylemat w świetle oczekiwania na wodociąg i kanalizację miejską. Myśleliśmy nawet o przeciągnięciu brakującego odcinka kolektora kanalizacyjnego i wodociągu na własny koszt, ale większości mieszkańców na to nie stać.

Działania MPWiK i władz miasta w tej materii są dla nas niezrozumiałe i dlatego prosimy o interwencję w sprawie przyspieszenia oczekiwanej przez nas inwestycji, na najbliższym posiedzeniu Komisji Zielonego Ursynowa.

**Z poważaniem,
Mieszkańcy Starych Kabat
z ul. Wąski Jar
(dawną ul. Gąsek, KUP 26)**

Szanowna Redakcjo!

Oto przykład niepokoju, który zapanował wśród spółdzielców - mieszkańców Ursynowa (w tak zwanych zasobach spółdzielni Przy Metrze) z powodu zamiaru sprzedaży gruntów należących do spółdzielni. Fragment odezwy do członków spół-

dzielni mieszkaniowej przed Walnym zebraniem jej członków poniżej.

Temat gruntów i pomysłów niektórych zarządów spółdzielni mieszkaniowych nie jest nowy i staje się coraz bardziej drażliwy, a przede wszystkim istotny dla warunków życia, nie tylko na Ursynowie. (nazwisko i imię do wiadomości Redakcji)

NIE dla planów sprzedaży deweloperowi czterech działek

Drodzy Sąsiedzi!

4 czerwca br. odbędzie się Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej Przy Metrze.

Dlaczego Wasz udział w nim jest taki ważny?

Spółdzielnia ubiega się o Waszą zgodę, która da jej możliwości sprzedaży 4 działek:

- skwerku przy Szkole Podstawowej 330 przy ul. Mandarynki 1,
- parkingu społecznego wzdłuż ul. Lanciego,
- działki, na której do niedawna był „Carrefour” i działka sklep „U Grześków” przy ul. Lasek Brzozowy 1,
- działki ze sklepem Delikatery „Gildia” przy Raabego.

Sprzedaż tych działek spowoduje dodatkowe zagęszczenie zabudowy, zmniejszenie otwartej przestrzeni, zmniejszenie ilości miejsc parkingowych, więcej betonu kosztem zieleni. Wszystko to wpłynie na pogorszenie jakości życia.

1 środa 19:00	literatura Spotkanie z Manuelą Gretkowską	współorganizator: URSYNOTEKA
2 czwartek 19:00	wydarzenie specjalne Nieduży i inni – Wiesław Michnikowski w 100. rocznicę urodzin prowadzenie: Monika i Grzegorz Wasowscy	
4 sobota 20:00	muzyka Kurws koncert promujący nową płytę <i>Powież / Fascia</i>	
5 niedziela 11:00	projekt Realizacje współczesne w nawiązaniu do założeń pierwotnych spacer w ramach projektu <i>Ursynów – instrukcja obsługi</i> prowadzenie: Lidia Pańków	45 lat URSYNOTKA
5 niedziela 10:00 i 16:00	teatr Świnka Peppa – Wielka Niespodzianka spektakl dla dzieci reż. Gabriel Gietzky	
7 wtorek 19:00	literatura Fakty muszą zatańczyć – spotkanie z Mariuszem Szczygłem prowadzenie: Aldona Łaniewska-Wołk	
8 środa 19:00	literatura Pogo – spotkanie z Jakubem Sieczko prowadzenie: Emilia Dłużewska	
9 czwartek 18:00	projekt Hip-hop szansą	
11 sobota 10:00-17:00	wydarzenie specjalne „Alternatywy” na Dniach Ursynowa	
11 sobota 9:00-21:00	wydarzenie specjalne Kontrast 2022 – Festiwal Malarstwa Figurkowego	
12 niedziela 10:00-18:00	wydarzenie specjalne Kontrast 2022 – Festiwal Malarstwa Figurkowego	
12 niedziela 11:00	projekt Szlakiem rzeźb spacer w ramach projektu <i>Ursynów – instrukcja obsługi</i> prowadzenie: Lidia Pańków	45 lat URSYNOTKA
18 sobota 17:00	muzyka Matmos / Leggerezza Festiwal Ephemera	
19 niedziela 12:00	kino Nawet myszy idą do nieba reż. Jan Bubeníček, Denisa Grimmova Czechy, Francja, Polska, Słowacja 2021	od 6 lat
21 wtorek 19:30	muzyka My Spirit Sang All Day reż. Jakub Kaczmarek multimedialny koncert w wykonaniu Chóru Kameralnego „Invicta”	
22 środa 17:00	teatr Zatrzęsieni reż. Jakub Snochowski w ramach cyklu <i>Sąsiedzi zapraszają sąsiadów</i>	
22 środa 18:30	teatr Weź się zachowuj reż. Magdalena Glapińska; choreografia: Szymon Kaliciński i Agnieszka Senderowska-Rucińska w ramach cyklu <i>Sąsiedzi zapraszają sąsiadów</i>	
23 czwartek 17:30	teatr Portret Barnaby'ego Brocketa – premiera reż. Magdalena Glapińska; choreografia: Szymon Kaliciński i Agnieszka Senderowska-Rucińska w ramach cyklu <i>Sąsiedzi zapraszają sąsiadów</i>	
24 piątek 18:00	projekt Hip-hop szansą	
24 piątek 18:00	muzyka Znalazłem Ciebie na Ursynowie – gala Konkursu Piosenek Krzysztofa Krawczyka	
25 sobota 15:00	cykl Jak u Barei finał cyklu 8. i 9. odcinek serialu <i>Alternatywy 4</i> spotkanie ze Stanisławą Celińską	
25 sobota 17:00	muzyka Potańcówka – Alegancka Kapela zakończenie pierwszego kulturalnego roku „Alternatyw”	
26 niedziela 11:00	warsztaty Ćwiczmy wyobraźnię z Ninką prowadzenie: Karolina Lijklema	od 4 do 7 lat URSYNOTKA
26 niedziela 19:00	teatr Teatr Tańca Jazgot – Koniec końców koniec choreografia: Aneta Bułka	
28 wtorek 19:00	teatr Kolorowy chleb i niewidzialne lustro – pokaz finałowy Pracowni Teatralnej prowadzenie: Grażyna Kopeć	
29 środa 19:00	kino Matki równoległe reż. Pedro Almodóvar Hiszpania 2021	
30 czwartek 18:00	kino Dzień świra – 20. rocznica premiery filmu reż. Marek Koterski Polska 2002 spotkanie z Markiem Koterskim	
do 30.06	sztuka Historie zatrzymane w obrazach wystawa prac uczestniczek zajęć z kolażu prowadzonych przez Magdalenę Hasenbeck	

URSYNOWSKIE
CENTRUM KULTURY
ALTERNATYWY

Dyrektor: dr Krzysztof Czubaszek
Adres: ul. Indiry Gandhi 9,
02-776 Warszawa
Telefon: 22 276 20 60
E-mail: recepcja@alternatywy.art

**Bilety dostępne w recepcji
i online: biletyna.pl**

Godziny pracy recepcji:
pon.-pt. 9:00-20:15
sob.-niedz. 12:00-20:15

Akcja sadzenia drzewa na skwerze Szewczenki

W Dzień Matki na skwerze Tarasa Szewczenki odbyła się akcja sadzenia klonu polnego 'Elsrijk' jako symbolu wdzięczności ukraińskich matek dla polskich matek za ich pomoc i wsparcie dla całego narodu ukraińskiego.

W wydarzeniu uczestniczyli radca – minister Ambasady Ukrainy w Polsce Oleh Kuts, III sekretarz Ambasady Ukrainy w Polsce Yana Kryvobok, burmistrz dzielnicy Mokotów Rafał Miastowski oraz radne Bożena Kosińska-Krauze i Joanna Dembowska.

Akcja zainicjowana została przez NGO „Terytorium kobiet”, przy wsparciu Ambasady Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej. Partnerami wydarzenia zostali Urząd Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy oraz Zarząd Zieleni m.st. Warszawy.

Skoda Varsovia wyjechała (testowo) na I linię metra

Nowy pociąg Skoda Varsovia wjechał już w tunele warszawskiego metra. Na razie są to tylko nocne przejazdy techniczne. Podczas takich kursów sprawdza się przede wszystkim działanie systemów składu. Do ruchu pasażerskiego pociągi mają zostać dopuszczone pod koniec wakacji.

Na Stacji Techniczno-Postojowej na Kabatach stacjonują dwa nowe pociągi. Do Warszawy przyjechali również przedstawiciele producenta, firmy Skoda Transportation, którzy we współpracy z pracownikami Metra Warszawskiego przeprowadzają testy ruchowe, sprawdzają działanie hamulców i częściowo systemów składu. To wszystko dzieje się na STP Kabaty.

Ale pociąg Skoda Varsovia testowany jest już także na trasie linii metra. Nocami, gdy nie odbywa się ruch pasażerski, wyjeżdża na I linię metra. Wszystko po to, żeby testować systemy MAV (bezprowadowej transmisji danych), SOP (sterowania ruchem), a także inne, które funkcjonują w warszawskim metrze.

Testy pociągu realizowane są przez producenta – firmę Skoda Transportation. Są częścią procesu, który ma doprowadzić do uzyskania świadectwa typu pojazdu, by już latem nowe skody mogły wyjechać na tory z pasażerami.

Pierwszy pociąg Skoda Varsovia przyjechał do Warszawy pod koniec kwietnia. Jednoprzestrzenny, sześciowagonowy pojazd zabierze na pokład 1500 pasażerów. Jest w nim 230 miejsc siedzących – po 33 miejsca w wagonach czółowych oraz po 41 miejsc w wagonach wewnętrznych. Wnętrze zaprojektowano tak, aby ułatwić podróżowanie

różnym grupom pasażerów i dostosowano do przewozu osób z niepełnosprawnościami, wózków dziecięcych oraz rowerów.

Jest strefa przeznaczona do dłuższych podróży. Znajdują się w niej 2 rzędy sześciuosobowych siedzeń i liczne ekrany informacyjne. Kolejna strefa została zaprojektowana z myślą o szybkiej wymianie pasażerów. To przestrzeń znajdująca się najbliżej drzwi wagonów. Jest tutaj dużo miejsc stojących, pionowy uchwyt pośrodku oraz wiele uchwytów bocznych.

Przetarg na dostawy do 37+8 (w opcji) nowych, jednoprzestrzennych składów metra został rozstrzygnięty w październiku 2019 roku, a umowa na dostawę podpisana została 30 stycznia 2020 r. Kontrakt przewiduje dostawę 222 wagonów, w tym 74 z kabiną maszynisty i 148 wagonów pośrednich. Jest dofinansowywany ze środków unijnych.

ztm.waw.pl

To już czas na nowe Karty Ucznia

Czy Twoje dziecko jest uczniem 4 klasy szkoły podstawowej? Jeśli tak, czas wymienić jego Kartę Ucznia. Dzięki temu nadal będzie mogło bezpłatnie podróżować Warszawskim Transportem Publicznym.

Karty Ucznia wydane w 2018 r. tracą ważność 30 września br. Miasto rozpoczyna ich wymianę. Jak wyrobić nową Kartę Ucznia? Można to zrobić na dwa sposoby:

- Za pośrednictwem strony internetowej, do której link otrzymaliście ze szkoły, do której uczęszcza dziecko.

Będziecie potrzebowali: numeru obecnej Karty Ucznia oraz zdjęcia dziecka. Fotografia powinna być legitymacyjna, wykonana w orientacji pionowej na jednolitym, jasnym tle. Upewnij się, czy jest ona w odpowiednim formacie – JPG lub PNG, w minimalnej rozdzielczości 200×259 pikseli, a wielkość pliku nie przekracza 2 MB. Powinna ona być także aktualna i wykonane w ciągu ostatnich sześciu miesięcy.

Po wypełnieniu i wysłaniu wniosku na stronie internetowej, na adres e-mailowy otrzymacie potwierdzenie jego złożenia, a później informację o rozpatrzeniu.

Nową Kartę Ucznia odbierzecie w szkole po otrzymaniu wiadomości o jej wyrobieniu i dostarczeniu.

- Bezpośrednio w szkole Będziecie potrzebowali: wypełnionego wniosku i zdjęcia legitymacyjnego dziecka w formacie 3,5×4,5 cm.

Jeśli dziecko jest uczniem starszej klasy, ważność jego karty minęła przykładowo w

zeszłym roku i dotychczas jej nie przedłużyliście, możecie to zrobić w każdej chwili w jednym z Punktów Obsługi Pasażerów.

Będziecie potrzebowali: ważnej legitymacji szkolnej i poprzedniej Karty Ucznia. Jeśli karta wymaga wymiany, pamiętajcie o aktualnym zdjęciu w formacie 3,5×4,5 cm.

Dzięki karcie uczniowie stołecznych szkół podstawowych oraz warszawiacy uczęszczający do podwarszawskich szkół podstawowych mogą korzystać z bezpłatnych przejazdów Warszawskim Transportem Publicznym.

Karty te obowiązują w 1. i 2. strefie biletowej, można więc z nimi podróżować także autobusami linii strefowych „700” poza granicami Warszawy, linii lokalnych L oraz – w ramach oferty „Wspólny bilet ZTM-KM-WKD” – pociągami Kolei Mazowieckich i Warszawskiej Kolei Dojazdowej na obszarze obowiązywania wspólnego biletu.

Więcej informacji o Karcie Ucznia można znaleźć na stronie WTP w zakładce „Bilety i opłaty”.

ztm.waw.pl

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

Otwarcie kąpieliska nad Jeziorkiem Czerniakowskim

W najbliższą niedzielę 5 czerwca wraca strzeżone kąpielisko nad Jeziorkiem Czerniakowskim. OSiR Mokotów zaprasza do udziału w atrakcjach:

- Zawody Pływakie Open Water (zapisy: <https://azs.waw.pl/openwater/>)
 - Nauka wiązania węzłów żeglarskich
 - Gry i zabawy ruchowe
 - Kolorowanki
 - Pokaz ratownictwa medycznego
- Udział w wydarzeniu jest bezpłatny!

Dom Kultury Doróżkarnia zaprasza do przejścia w Paradyzie Syrenki

4 czerwca 2022, sobota, godz. 15.30

Mokotowska syrenka powstała w Domu Kultury Doróżkarnia na Siekierkach. Przy wsparciu Jerzego Frączka zaprojektował i zbudował ją Adam Jastrzębski. Syrenka to po prostu regał z półkami – symbol współdzielenia i wymiany. Z półki możesz coś zabrać dla siebie – dzisiaj książkę, innym razem może roślinę w doniczce albo karmę dla zwierząt. Na półce możesz też zostawić coś od siebie. Coś, czego już nie potrzebujesz, a co może przydać się innym. Idea współdzielenia to symbol odpowiedzialnych wspólnot, nowoczesnego miasta i bliskich nam wartości. To myślenie o drugim człowieku i naszej matce Ziemi. Każda i każdy z nas jednym małym gestem tak dużo może zrobić w trosce o ludzi i środowisko. Nie wyrzucaj, wymień, podziel się.

Przebieg wydarzenia:

Paradę Syrenki rozpoczniemy o godz. 15.30 przy Pomniku Kopernika. To właśnie tam zostaną ustawione platformy z syrenkami reprezentującymi Warszawę, Białołękę, Bielany, Mokotów (za mokotowską syrenką będą szły dzieci oraz przedstawiciele z Młodzieżowego Domu Kultury Mokotów i Doróżkarni), Ursynów oraz Wawer. Paradę rozpocznie Mistrzyni Ceremonii tzw. „Błękitna”!

Parada ruszy w kierunku Kościoła Sióstr Wizytek w towarzystwie formacji RITMO BLOCO i BRASSFEDERACJI, które specjalnie na tę okazję połączą siły. W paradzie pojedzie też zabytkowy autobus Somua, Londyńczyk oraz samochód Warszawa.

Będą nam towarzyszyć także artyści z Teatru AKT w zachwycających niebieskich kostiumach. Na placu przy kościele Sióstr Wizytek czekać będzie zabytkowa różowa syrenka kabriolet - idealne miejsce na piękne selfie z Syrenką. Widownię natomiast przejmą dziewczyny z zespołu wokalnego SINGING BIRDS.

Kiedy parada wraz z platformami dotrze w okolice Hotelu Bristol, Mistrzyni Ceremonii „Błękitna” będzie miała dla Was niespodziankę!

Dalszą część parady w kierunku Skweru Hoovera poprowadzi Orkiestra Dęta z Mykanowa z mażoretkami, a na miejscu będzie już czekał zespół Fasolki. To jednak nie koniec atrakcji! Pod kolumną Zygmunta zapraszamy do wspólnej zabawy przy piosenke „Warszawa da się lubić”, którą wykona Karolina Lizer z towarzyszeniem wszystkich artystów.

Informacji udziela Doróżkarnia. Wydarzenie organizuje Miasto Stołeczne Warszawa, realizuje Stołeczna Estrada.

Kartka z kalendarza

Wiosną 1955 roku Paweł Jasienica otrzymał przydział na mieszkanie w Warszawie. Jak z dumą podkreślała jego córka, Ewa Beynar-Czczcott: [podanie] nie zostało poparte żadnym prosojalistycznym utworem ani też „dowodem wdzięczności” złożonym na odpowiednim parapecie. Wyśmienity popularyzator historii i pisarz otrzymał dwupokojowe mieszkanie przy ul. Dąbrowskiego 79, nad apteką.

wydarzenie specjalne

2.06.2022

godz.19:00

Nieduży i inni. Wiesław Michnikowski

- w 100. rocznicę urodzin

URSYNOWSKIE
CENTRUM KULTURY
ALTERNATYWY45 lat
URSYNOWA

Spektakl pełen niespodzianek, śpiewu i tańca.

Świnka Peppa po raz
pierwszy w Polsce
na żywo.

Peppa Pig
Świnka Peppa
Wielka Niespodzianka

5.06.2022

godz. 10:00, 13:00, 16:00

Ursynowskie Centrum Kultury
ALTERNATYWY

Rozmawiamy z Krzysztofem Czubaszkiem, dyrektorem Ursynowskiego Centrum Kultury „Alternatywy” W trakcie wakacji „Alternatywy” wypięknieją

Katarzyna Nowińska: Czy w czerwcu Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” zwalnia już trochę tempa przed wakacjami, czy wciąż planują Państwo działać na pełnych obrotach?

Krzysztof Czubaszek: Czerwiec to w kulturze czas bardzo intensywny. Piękna zazwyczaj pogoda i radość z powodu zbliżających się wakacji sprawiają, że częściej niż zwykle chcemy wychodzić z domu, spotykać się z ludźmi i interesującą spędzać czas. Dużo się dzieje w plenerach, ale instytucje kultury także nie zwalniają tempa i proponują wiele wartościowych wydarzeń. Nie inaczej będzie w Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy”.

We wtorek 7 czerwca zapraszamy na spotkanie z jednym z najwybitniejszych polskich reportażyistów – Mariuszem Szczygłem, z okazji wydania jego najnowszej książki „Fakty muszą zatańczyć”. Jak mówi sam autor, jest to esej napisany z miłości do reportażu, lektura dla kochających ten gatunek oraz dla tych, którzy mają wątpliwości, czy jest wiarygodny. A także – doskonały poradnik dla wszystkich marzących o pisaniu.

Nie mogę nie wspomnieć też o dwóch projektach, które wydarzą się w „Alternatywach”, bardziej ludycznych i rozrywkowych. Pierwszy to gala ogólnopolskiego konkursu piosenek Krzysztofa Krawczyka „Znalazłem Ciebie na Ursynowie” (24 czerwca), podczas której wręczymy nagrody zwycięzcom, a laureaci wykonają uhonorowane utwory przy akompaniamentie bandu Andrzeja Perkmana. Tego wieczoru odbędzie się także koncert piosenek Krzysztofa Krawczyka w wykonaniu aktora Mariusza Ostrowskiego, który brawurowo zagrał „polskiego Elvisa” w Teatrze Powszechnym w Łodzi. Następnego dnia potańczą zapraszani wspaniali na potańcówkę na dachach, przy akompaniamentie

Aleganckiej Kapeli. Z przytupem chcemy wspólnie poświęcić rok działalności naszego centrum kultury. Piękna pogoda (na pewno będzie) i dobra zabawa na świeżym powietrzu – czy można sobie wymarzyć lepszy początek lata?

A jakie filmy będzie można zobaczyć w kinie?

Miłośnicy prozy Eleny Ferrante, a tych, jak wiadomo, nie brakuje, powinni sobie zaznaczyć w kalendarzu 9 czerwca, wtedy bowiem pokażemy w „Alternatywach” film „Córka” oparty na bestsellerowej książce tej tajemniczej pisarki bądź pisarza, jako że osoba ukrywająca się pod tym pseudonimem skwapliwie utrzymuje swoją tożsamość w tajemnicy. Filmowy debiut reżyserki Maggie Gyllenhall z 2021 roku, nagrodzony Złotą Osellą za najlepszy scenariusz na 78. Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Wenecji i nominowany do trzech Oscarów, przeniesie nas do Grecji, gdzie w klimacie sielskiego wakacyjnego kurortu bohaterowie zmierzają się z jednym z najważniejszych tematów, jakim jest macierzyństwo.

Polecam też inny film, „Amatorów” w reżyserii Iwony Siekierzyńskiej (14 czerwca) i z Romą Gašiorowską w roli głównej. To poruszająca opowieść o aktorach z niepełnosprawnością intelektualną, którzy, wygrywając festiwal, stają przed wielkim wyzwaniem, jakim jest wystawienie przedstawienia na Festiwalu Szekspirowskim. Czy zespół podejmie się tak trudnego zadania i czy mu się uda?

W repertuarze kinowym będzie jeszcze kilka innych ciekawych propozycji, a kto woli bardziej aktywnie spędzać czas, może wziąć udział w spacerach, jakie organizujemy w ramach projektu „Ursynów – instrukcja obsługi”, z okazji 45-lecia naszej dzielnicy (5 i 12 czerwca). Lidia Pańków, dziennikarka

i reporterka, autorka książki „Błoki w słońcu. Mała historia Ursynowa Północnego”, pokaże przykłady funkcjonalności ursynowskiej architektury, stworzonej na miarę ludzkich potrzeb, a tak-

że opowie o ursynowskich rzeźbach plenerowych.

Co przygotowali Państwo dla nas na Dni Ursynowa?

W naszych dwóch namiotach proponować będziemy wiele atrakcji – warsztaty robotyczne, wystawę plastyczną i plener malarski, spotkania z autorami i ilustratorami książek dla dzieci, podróżnikami i hip-hopowcami. Będzie też można obejrzeć film podsumowujący naszą dotychczasową działalność oraz wypełnić oceniającą ją ankietę. Spotkamy się 11 czerwca pod Kopą Cwila!

Proszę nam na koniec również zdradzić, co mają w planie „Alternatywy” na wakacje?

Latem, w lipcu i sierpniu, zwalnia- my nieco tempa, bo chcemy, by Ursynowskie Centrum Kultury „Alternatywy” było jeszcze piękniejsze i bardziej funkcjonalnie. Dlatego na wakacje zaplanowaliśmy aranżację wnętrz. Pojawi się dużo zieleni, będzie więcej mebli i wyposażenia, np. w salach tanecznych pojawią się lustra i profesjonalne drążki, a w foyer wygodne kanapy. Gdy we wrześniu wrócimy z intensywnym jak zwykle repertuarem i nową odsłoną zajęć stałych, co niektórzy nasi bywalcy mogą nie poznać znanych sobie pomieszczeń!

Gdy w naszym pięknym obiekcie przy ul. Indiry Gandhi będą trwały prace budowlano-montażowe, zapraszając będziemy na różne aktywności do Domu Sztuki, z którym łączą nas intensywna i bardzo dobra współpraca. Jak zapowiadały władze Ursynowa, otwarcie „Alternatyw” nie zaszkodziło działalności kulturalnej realizowanej przez placówki spółdzielcze, a wręcz przeciwnie – w wielu obszarach bardzo ją wzmocniło. Wspólnie z Domem Sztuki prowadzimy przy ul. Wiolinowej Dyskusyjny Klub Filmowy, który cieszy się coraz większym zainteresowaniem i nawiązuje do najlepszych tradycji tego miejsca.

Ursynów w świetle „Panoramy dzielnic Warszawy”

Marian Marek Drozdowski
Instytut Historii PAN

Od 2010 r. Ursynów posiada skromny przyrost liczbę mieszkańców z 144,6, do 153 tys w 2020 r. Stale maleje, w tym czasie dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego z 5,26 do 1,52. Średni warszawski w 2020 r, był ujemny wynosząc -0,84. Od 2010 r Ursynów posiada ujemne saldo migracji na 1000 ludności, wahające od -0,77 w 2010 r do -1,39 w 2020 r.

W 2020 r. liczba pracujących w Ursynowie zbliżyła się do 50

tys, a liczba bezrobotnych zarejestrowanych do 1400. W 2020 r. dzielnica posiadała blisko 33 tys. podmiotów gospodarki narodowej w tym 22,9 tys. osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą. Boom inwestycji mieszkaniowych od kilku lat należy do przeszłości, skoro w 2020 r. w przeliczeniu na 1000 osób oddano na Ursynowie 7,2 mieszkań, we Włochach 39,9, na Woli 27,6, Pradze Północ 26,5, Ursusie 25,4, Wilanowie 23,5, Białołęce 22,4.

Ursynów jest dzielnicą uczącej się młodzieży, mając w 2020 r. 1070 dzieci w przedszkolach, 14059 dzieci w szkołach podstawowych, 2775 młodzieży w szkołach ponadpodstawowych i 23862 studentów SGGW, zajmującej wysokie miejsce wśród wyższych szkół rolniczych Europy Środkowo-Wschodniej. Dzisiaj przyjmuje ona studentów ukraińskich, według swojej specjalizacji.

O atrakcyjności Ursynowa decyduje jego powierzchnia

geodezyjna według kierunków wykorzystania. Ursynów posiada 2294 ha gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym 840 ha terenów mieszkaniowych, 83 ha terenów przemysłowych, 354 ha innych terenów zabudowanych oraz 153 ha terenów zurbanizowanych niezabudowanych lub w trakcie zabudowy.

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe w naszej dzielnicy obejmują 234 ha, tereny kolejowe 505 ha. Grunty rolne zajmują w Ursynowie 25,7 % ogólnego obszaru, a grunty leśne 21,1 %, tereny mieszkaniowe 19,2%, a tereny komunikacyjne 14,4 %.

784 ha wchodzi w Ursynowie w skład gminnego zasobu nieruchomości, z tego 221 ha zostało przekazane w użytkowanie wieczyste.

Dzielnica nasza posiada 1473 ha powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych, prawie chronionych, w tym 894,9 ha jako rezerwy przyrody i 574,2 jako obszary chronionego

krajobrazu i 4 ha jako użytki ekologiczne.

Walorem Ursynowa jest stosunkowo wysokie poczucie bezpieczeństwa obywateli. W 2000 r. zanotowano wg danych policji 1597 przestępstw o charakterze kryminalnym (z tego 44,3 % zostało wykrytych), 1094 przestępstwa o charakterze gospodarczym (63,4 % wykryto) i 106 przestępstw o charakterze drogowym (96,8 % wykryto). W stosunku do liczby ludności Ursynów należy do bezpiecznych dzielnic Warszawy.

Bardzo niepokojącym zjawiskiem w Ursynowie, w Warszawie i w całej Polsce jest liczba ludności nieprodukcyjnej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla kobiet w Ursynowie wynosi on 90 (w Warszawie także 90), dla mężczyzn 68 (w Warszawie 62), na Pradze Północ 50. Te niepokojące proporcje zmuszają nasz kraj, który jest jednym z uboższych krajów europejskich, do dokonania nowej reformy emerytalnej uwzględniającej doświadcze-

nia rozwiniętych krajów europejskich.

Dzielnica nasza może się pochwalić, na tle pozostałych dzielnic warszawskich, dobrą sytuacją mieszkaniową. Ponad 90 % mieszkań Ursynowa wyposażona jest w nowoczesne media, z wyjątkiem urządzeń na gaz sieciowy (74 %). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkańca wynosi 63,7 mkw. (w Warszawie 59,3). O walorach edukacyjnych dzielnicy decyduje dostępność żłobków i przedszkoli, szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących. Niestety, brak jest na Ursynowie atrakcyjnych techników i szkół policealnych.

Jesteśmy dumni z tego, że biorąc pod uwagę wyniki egzaminów (w procentach ósmoklasistów) zarówno z języka polskiego, angielskiego, a przede wszystkim z matematyki, są najlepsze w porównaniu z innymi dzielnicami Warszawy.

W 2020 r. mieliśmy na Ursynowie 24730 studentów, w tym 7363 niestacjonarnych. Olbrzymia większość studentów Ursynowa uczy się w SGGW, ciesząc się wysokim prestiżem wśród uczelni rolniczych Europy środkowo-wschodniej.

W dziedzinie kultury Ursynów szczyci się 16 bibliotekami publicznymi i działalnością naukowo-wydawniczą, w tym 5 bibliotekami dla dzieci. Obok Ochoty-Ursynów ma największą liczbę czytelników na 1000 ludności – 2719 (w Warszawie jest ich 197). Potrzeby kulturalne dzielnicy obsługują dwa kina z blisko z 10 tys seansów rocznie. Nie mamy niestety teatru – 150-tysięczna dzielnica nie ma też muzeum, nie licząc skromnej placówki SGGW. Przy okazji przypominam prośbę społeczeństwa obywatelskiego pod adresem władz dzielnicy o:

- wyrażenie zgody na wystawienie przed ursynowskim ratuszem pomnika Juliana Ursyn Niemcewicza, patrona dzielnicy, sekretarza Tadeusza Kościuszki; zaadaptowanie obelisku, wystawionego przez dzielnicę na przeciw Kościoła p.w. Ojca Pio,

na obelisk ku czci żołnierzy Armii Krajowej walczących w rejonie Lasku Kabackiego. Do próby mieszkańców Ursynowa w tej sprawie dołącza Związek Powstańców Warszawy i Światowy Związek Armii Krajowej.

Częścią integralną kultury jest kultura fizyczna i sport. W świetle „Panoramy dzielnic Warszawy 2020” Ursynów posiadał 35 klubów sportowych i 45 sekcji sportowych. Liczba ćwiczących w klubach wyniosła 5137, w tym tylko 1687 kobiet. Większość ćwiczących to młodzież do lat 18. W 2020 r. mieliśmy 125 trenerów i 79 instruktorów sportowych, w klubach sportowych Ursynowa dominują: piłka nożna, judo, piłka ręczna, piłka siatkowa. Podobne dane w innych dzielnicach warszawskich, wskazują, że Warszawa należy w Europie do dzielnic najmniej usportowionych, co negatywnie wpływa na stan zdrowia jej mieszkańców.

W 2020 r. lekarze podstawowej opieki udzielili na Ursynowie 16077980, a lekarze specjalności 1040917 porad. Już w pierwszym roku pandemii mieszkańcy Ursynowa mieli podstawę narzekać na stan zdrowia mieszkańców dzielnicy, który pandemia ostatnich lat znacznie pogorszyła.

W strukturze zawodowej mieszkańców Ursynowa dominują pracujący na 1000 mieszkańców w handlu i naprawie pojazdów (71) w edukacji (47), w transporcie i gospodarce magazynowej (47) i budownictwie (24). Do zawodów deficytowych, w skali ogólnowarszawskiej należą: analitycy i operatorzy systemów telekomunikacyjnych, betoniarze i zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani, elektrycy i elektromechanicy, graficy komputerowi i kierowcy autobusowi, lekarze. Do zawodów nadwyżkowych należą: pracownicy przetwórstwa spożywczego, prawnicy, sekretarki i asystenci, ekonomiści. Na tym tle zrozumiany jest fakt, że na 1367 bezrobotnych Ursynowa 735 posiadało wykształcenie wyższe.

Cmentarz w Pyrach powstał w 1946 roku

Są tu polegli w II wojnie światowej

Cmentarz pyrski nie jest stary, ale jego historia wciąż kryje tajemnice. Nekropolia zajmuje 3,5 ha pomiędzy ulicami Farbiarską i Ludwinowską. W ursynowskich Pyrach wzrok przykuwa neoromański kościół Piotra i Pawła zaprojektowany przez prof. inż. arch. Antoniego Jawornickiego przy współpracy inż. Stanisława Credo.

Do budowy użyto cegieł ze zniszczonej Warszawy m.in. z ulicy Kruczej. Znajdujący się nieopodal cmentarz powstał – podobnie jak kościół - w latach 1945-46 i mało kto wie, że podobnie jak świątynia, nosi znaki wcześniejszej historii. Niestety, równie tragicznej.

Zabytek powstańczy

Sama wieś Pyry powstała w XVIII wieku jako osada karczemna. Pierwotna nazwa brzmiała prawdopodobnie „Pery”, co oznaczało po łacinie miejsce otoczone ze wszystkich stron. Chodziło oczywiście o Las Kabacki. Po dawnym lesie pozostało jednak niewiele, a w centrum dawnej wsi znajdują się kościół i cmentarz.

To właśnie tu - w kwaterze wojennej, znajdującej się w centralnej części cmentarza, spoczywają powstańcy warszawscy z pułku „Baszta”, żołnierze - obrońcy Warszawy z września 1939 roku oraz osoby zamordowane przez hitlerowców

w latach 1939-1944, w tym między innymi więźniowie Pawiaka. Na cmentarzu znajdują się mogiły 125 żołnierzy Wojska Polskiego poległych w okolicy podczas obrony Warszawy w ramach kampanii wrześniowej, powstańców warszawskich i więźniów Pawiaka zamordowanych w okolicy. Spośród pochowanych w masowych grobach ofiar tylko 11 osób jest rozpoznanych. Cmentarz został poświęcony 24 marca 1946 roku. Ze względu na pochowanych bohaterów cmentarz obecnie jest zabytkiem

Należy pamiętać, że podczas II wojny światowej Pyry były osobną miejscowością, otoczoną lasem, skomunikowaną z Warszawą koleją wąskotorową. Z tego względu znaczenie wsi było strategiczne.

„Jeździłam do Piaseczna do Halszki i zawoziłam dużą paczkę prasy. Już teraz nie pamiętam jej nazwiska. Wiem, że to była Halszka, ale nie wiem, czy to było imię, czy pseudonim. I tak zawoziłam tę prasę przez szereg lat. Później z Halszką jeździliśmy w teren z jakimiś

zadaniami. Już nie pamiętam, gdzie jeździliśmy. I co jeszcze? Patrzymy, jakie są numery samochodów. Ja je zapamiętywałam, miałam wtedy świetną pamięć, ale i zapisywałam je sobie. Potem przekazywałyśmy te numery dalej i sprawdzaliśmy, jakie były ruchy aut. Tym bardziej że Niemcy byli w Pyrach w lesie. [...] To było bardzo ważne, gdzie jeżdżą te auta czy ciężarowe, gdzie skręcają. Ja często byłam z siostrą, bo była o dziesięć lat młodsza, więc szłam sobie z nią, rozmawiałam i zapi-

sywałam. I później podawałyśmy to [dalej]. To było bardzo potrzebne. Nie miałam żadnych zadań specjalnych, tylko takie. Miałam zadanie specjalne przed samym Powstaniem, co uważam, że było trochę lekkomyślne, bo my mieliśmy Niemców. Oni u nas kwaterowali. Raz SS, raz Wehrmacht. Nie wolno nam było zamykać drzwi, bo powiedzieli, że jak oni są, to my jesteśmy bezpieczni.” – wspomina swoją młodość w Pyrach Barbara Ziemska „Maja” Archiwum Historii Mówionej.

Tragedia pociągu i warszawskie osiedle

Jeszcze w 1944 roku, w czasie Powstania Warszawskiego, na stacji w Pyrach miał miejsce tragiczny wypadek. W pociąg wypełniony pasażerami trafił pocisk artyleryjski. Dokładna liczba zmarłych i rannych do dzisiaj nie jest znana.

Po wojnie Pyry powoli zostawały wchłaniane przez Warszawę. Zmiany czekały również i cmentarz. Na miejscu chowani byli już nie mieszkańcy okolicznych wsi, a warszawiacy. Wśród nich warto wymienić: Konrada Bajera (1956-2014) fizyk, prof. UW; Antoni Mierzwiński (1915-1997) – komunistyczny minister, Janusz Symonides (1938-2020) ? profesor, dyplomata i wykładowca uniwersytecki czy ostatni ambasador PRL w Japonii Ryszard Frąckiewicz.

Lokalne propozycje kulturalne na czerwiec

Czerwiec jest miesiącem, gdy wielu z nas sporo czasu spędza już na różnych aktywnościach sportowych i rekreacyjnych, częściej niż w poprzednich miesiącach roku wyjeżdżamy już też z Warszawy na weekendy. Mimo to, warto też przyjrzeć się lokalnej ofercie kulturalnej. Co ciekawego będzie działo się w sferze kultury? Na co warto zwrócić uwagę?

Już 3 czerwca o godzinie 19 Ursynowski Dom Sztuki zaprasza na premierowe spotkanie autorskie z prof. Tomaszem Pospiesznym, autorem książki „Maria Skłodowska-Curie. Zakochana w nauce”. Spotkanie poprowadzi Wojtek Szot – dziennikarz, krytyk literacki i kulturoznawca.

Prof. Tomasz Pospieszny od lat szkolnych fascynował się postacią polskiej Noblistki, dlatego w przygotowanie materiałów źródłowych i w napisanie książki włożył nie tylko mnóstwo pracy i zaangażowania, ale i swe serce, co przyniosło efekt w postaci niezwykle wciągającej lektury. Książka jest wielowątkową i bardzo kompleksową biografią uczoney. Autor sporo czasu poświęca w niej nie tylko okresowi pracy naukowej Skłodowskiej, ale też jej dzieciństwu. Dowiadamy się o ogromny wpływ na rozwój potencjału naukowego Noblistki miał sposób wychowania Marii przez jej rodziców.

W repertuarze kinowym Domu Sztuki w czerwcu zobaczymy filmy „Detektyw Bruno” i „Książę”. „Detektyw Bruno” to polski film familijny z Piotrem Głowackim, Karoliną Gruszką, Dorotą Kolak i Edytą Jungowską w rolach głównych. Głównym bohaterem jest ośmioletni Oskar, wielki fan serialu „Detektyw Bruno”. Chłopiec mieszka w

rodzinnym domu dziecka i w dniu urodzin znajduje kopertę, zawierającą wskazówkę prowadzącą do ostatniego, ukrytego przez jego rodziców prezentu. Decyduje się wynająć najlepszego znanego sobie detektywa, by ten pomógł mu rozwiązać zagadkę. Jaki będzie finał tej współpracy? Brytyjska produkcja „Książę” to historia oparta na faktach. Zwykły obywatel ośmieszyl brytyjskie władze dokonując zuchwałej kradzieży pewnego arcydzieła w szczytnym celu.

Mokotowski Dom Kultury Kadr w czerwcu ma bardzo bogaty i urozmaicony repertuar. 6 czerwca o godzinie 19 placówka zaprasza na ostatni przed wakacjami wieczór z filmami krótkometrażowymi. Pokaz potrwa 85 minut. Jako pierwszy wyświetlony zostanie polski film „Żelazne numery” w reżyserii Mateusza Lachowskiego. To symboliczny obraz rzeczywistości, z którą muszą zmierzyć się Ukraińcy po konflikcie w Donbasie. Następnie zobaczymy irańską produkcję „Amerykański byk” w reżyserii Fatemeha Tousi. Ten poruszający film to opowieść o tym jak irański nastolatek próbuje radzić sobie z tematem przemijania. Z kolei hiszpański film „Hoissur” w reżyserii Armand Rovira to wciągająca opowieść o Japonce, która próbuje rozwiązać zagadkę męczącego ją ostrego bólu głowy, który pojawia się u niej w chwilach, gdy słyszy dźwięki o określonej częstotliwości. Na koniec przeniesiemy się do NRD początku lat 90-tych. „Lychen 92” w reżyserii Constanze Klaupe perfekcyjnie oddaje klimat tamtych przełomowych czasów. Nastoletni Moritz wraz z rodzicami spędza wakacje na kempingu. Obraz pokazuje jakie problemy mają ludzie z odnalezieniem się w nowej rzeczywistości. Po wszystkich pokazach filmowych

odbędzie się dyskusja publiczności prowadzona przez moderatora.

10 czerwca o godzinie 18 coś dla miłośników muzyki – pracownia muzyczna „Piano – Forte” zaprasza na kolejny koncert młodych pianistów. Usłyszymy nie tylko klasykę Vivaldiego, ale też tańeczne rytmy kankana, charlestona i menueta.

13 i 14 czerwca o godzinie 17:30 zobaczący będą pokazy taneczne podsumowujące tegoroczne zajęcia modern dance, balet, street dance i show dance.

13 czerwca o godzinie 20 Kadr zaprasza na niezwykły koncert. Posłuchać będzie można dawnych pieśni wiejskich – żniwnych, wiosennych, weselnych oraz śpiewanych opowieści z różnych regionów Polski i Ukrainy, w wykonaniu uczestników zajęć „Śpiewanie po staremu”.

Filmowa premiera miesiąca w kadrze to pierwszy amerykański film naszej znakomitej reżyserki Małgorzaty Szumowskiej. „Infinite Storm” zobaczymy 22 czerwca o godzinie 19. Główna bohaterka, w którą wciela się znamienna Naomi Watts, wyrusza na samotną wspinaczkę na Górę Waszyngtona, najwyższe wzniesienie niebezpiecznych Gór Białych, gdzie ciągle wieje lodowaty wiatr. Ta wyprawa to jej rytuał i sposób na poradzenie sobie z dramatycznymi wspomnieniami. Na swej trasie spotyka kompletnie wyczerpanego mężczyznę i staje przed dramatycznym wyborem – jeśli nie udzieli mu pomocy to mężczyzna umrze, jeśli będzie starała się mu pomóc sama może umrzeć.

12 czerwca w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie rusza kolejna już edycja cyklu „Muzyka dawna w Wilanowie”. Raz w miesiącu w niedzielne popołudnie w zabytkowych wnętrzach pałacu będzie można posłuchać muzyki kompozytorów tworzących w XVII i

XVIII wieku w wykonaniu wspaniałych artystów.

Służewskim Domu Kultury (SDK) zaprasza 4 czerwca o godzinie 19 na koncert węgierskiej muzyki ludowej w wykonaniu zespołu Bazseva, który tworzą młodzi ludzie z Budapesztu i jego okolic. Łączy ich miłość do węgierskiej muzyki ludowej i tradycji folklorystycznych. W repertuarze zespołu znajdują się archiwalne nagrania, które młodzi ludzie starają się przenieść do zurbanizowanej współczesności.

18 maja o godzinie 18 w SDK będzie można poszerzyć swą wiedzę na temat Andaluzji. Podczas wykładu „Andalużja” przeniesiemy się w wirtualną podróż do najpiękniejszych i najbardziej fascynujących miast tego południowego regionu Hiszpanii. Wraz z prowadzącą wykład Karoliną Krzywicką, na co dzień, kustoszka w Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, odwiedzimy Kordobę, Grenadę i Sewillę. Poznamy arcydzieła architektury islamskiej, żydowskiej i katolickiej.

Z kolei 29 czerwca o godzinie 19 w tej samej placówce wysłuchać będzie można koncertu familijnego „Bajka o dobrym wilku” w wykonaniu chórów dziecięcych MILLE VOICI i Mały Kameleon. Wraz z młodymi wykonawcami przeniesiemy się w bajkowy świat Wilka Teodora. Scenariusz koncertu wzbogacony jest scenami teatralnymi bazującymi na książce „Czy wilk się najeża, gdy spotka nietoperza?”. Bajka porusza tak ważne tematy jak przyjaźni, współpraca i akceptacja innych pomimo różnic, rozbieżności zdań, czy sposobu postrzegania świata. Młodzi widzowie usłyszą o tym, że nie należy stereotypowo oceniać ludzi, chociaż ułatwia to życie i daje poczucie bezpieczeństwa. Nie wszystko jest takie, jakim się wydaje na pierwszy rzut oka. Warto czasem zmienić punkt widzenia, poznać bliżej drugą osobę...

Lokalne instytucje kultury, jak wiadać, zapewniły, że w czerwcu nie będziemy się nudzić.

Katarzyna Nowińska

Mieczysław Fogg patronem szkoły w Złotokłosie

W poniedziałek 30 maja obchodziliśmy 121 rocznicę urodzin legendy polskiej piosenki Mieczysława Fogga. W tym dniu Szkoła Podstawowa w Złotokłosie w powiecie piaseczyńskim przyjęła tę wyjątkową postać za swojego patrona i otrzymała sztandar.

Szkoła istnieje już 100 lat. Założona po odzyskaniu Niepodległości w wynajętej chacie we wsi Szczaki, przeniosła się do Złotokłosu w 1935 roku, a w obecnym budynku mieści się od 30 lat. Dziś jest dużą, nowoczesną, prężnie rozwijającą się placówką, lada dzień zakończy się budowa nowej hali sportowej.

Wybór bohatera nie był łatwy. Miejscowa społeczność, nauczyciele, uczniowie i ich rodzice, zgłosili kilka propozycji. Wiadomo: patrona szkoły wybiera się w historii jeden raz, powinna to być postać o cechach będących dla uczniów dobrym przykładem i wzorem do naśladowania. W ogólnoszkolnym plebiscyście zwyciężył Mieczysław Fogg, wyjątkowo charyzmatyczny artysta, wyróżniający się niezwykłym dorobkiem, pracowitością i patriotyzmem, ale mający jeszcze jeden dodatkowy atut: to tu, w Złotokłosie zamieszkał po Powstaniu Warszawskim i aktywnie działał na rzecz lokalnej społeczności, tu schroniła się w jego domu Mira Zimińska-Sygietyńska, tu zainaugurował działalność kawiarni Cafe Fogg, którą po wyzwoleniu przeniósł do Warszawy.

Szkoła przyjęła odświętny wystrój, przygotowała wystawę poświęconą historii szkoły i życiu patrona, zaprezentowała plon konkursu plastycznego na portrety Mieczysława Fogga i ekspozycję pamiątek po artyście (stare gramofony, zdjęcia, książki i płyty).

Uroczystość zaszczycili swoją obecnością honorowi goście, wśród których znaleźli się prawnikowie Mieczysława Fogga, Marta i Michał oraz burmistrz miasta i gminy Piaseczno Daniel Putkiewicz. Trudno wymienić wszystkich gości i licznych sponsorów, ale wszystkim należą się słowa podziękowania za wsparcie inicjatywy, ufundowanie sztandaru i pomoc udzieloną szkole.

Część artystyczna przygotowana w całości przez młodzież,

chór szkolny, zespół taneczny i solistów, prezentująca utwory z repertuaru Mieczysława Fogga i chlubne karty z jego bogatego życiorysu, okraszone licznymi anegdotami, była imponująca.

W rolę Mieczysława Fogga wcielił się kolejno: Konrad Wosiński z klasy III, Mikołaj Matyjaszek z klasy VII i narrator-prowadzący Maksymilian Wiśniewski z klasy VII. Wszyscy trzej zapytani jak czuli się w tej roli, odpowiedzieli z uśmiechem, że patron im się podoba, że są z niego dumni, a występ sprawił im wielką przyjemność.

Szkole należą się gratulacje i słowa najwyższego uznania za włożony wysiłek i prowadzoną intensywną pracę dydaktyczno-wychowawczą. Cieszy fakt, że tę pracę doceniają miejscowe władze, a pani dyrektor Katarzyna Sobolewska po wygranym konkursie otrzymała z rąk pana burmistrza nominację na tę funkcję na trzecią kadencję (2022-2027). Cieszy fakt, że postać Mieczysława Fogga zostanie nadal bliska młodemu pokoleniu i jak to przewidział Jerzy Waldorff „Micio jeszcze długo po śmierci będzie śpiewał”.

Uroczysty koncert w rocznicę urodzin Mieczysława Fogga odbył się tradycyjnie w ursynowskim Domu Sztuki. Tym razem moimi gośćmi byli: Lilit Minasyan z Armenii, laureatka Grand Prix konkursu wokalnego XVIII Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga (2021), Anna Maria Adamiak (Złoty Liść Retro'2012) i Maciej Kłociński (Złoty Liść Retro'2013). Tym samym zainaugurowaliśmy XIX OFPR, który odbędzie się we wrześniu br.

Wojciech Dąbrowski

Jak Dereń świętował swoje 20-lecie

Zapowiadany tydzień temu jubileuszowy koncert ursynowskiego zespołu Dereń odbył się w sobotę 28 maja w Domu Kultury Imielin. Na zaproszenie szefowej zespołu Krystyny Wysockiej-Kochan, miałem przyjemność i zaszczyt poprowadzić ten koncert, za co jestem ogromnie wdzięczny i serdecznie dziękuję, jako że uważam się za przyjaciela zespołu i od samego początku jestem jego zagorzałym fanem.

Zespół rozpoczął swoją działalność 20 lat temu (2002) w klubie osiedlowym przy ulicy Amundsena i już po roku dał się poznać z jak najlepszej strony, prezentując swój pierwszy program Powróćmy jak z dawnych lat, złożony z piosenek dwudziestolecia międzywojennego, a zaraz potem wystąpił z programem Każdemu wolno kochać, także opartym na przedwojennym repertuarze.

W tym czasie organizowałem w Krakowie I Ogólnopolski Festiwal Piosenki Retro im. Mieczysława Fogga (2004) i stało się rzeczą naturalną zaproszenie Derenia do udziału. Nie pomyliłem się! Krysią w duecie z mężem, Pawłem Kochankiewiczem zdobyła I miejsce w konkursie wokalnym w kategorii profesjonalistów, a członkowie zespołu Jerzy Sznajder, Ewa Thomas i Tadeusz Pyrkowski przywieźli wyróżnienia.

Rok później na II OFPR (2005) zespół powtórzył sukces, zdobywając Złoty Liść Retro, a Czesław Mrozowski zdobył nagrodę publiczności.

Następne lata były właściwie ciągłym pasmem licznych sukcesów. Laury na Festiwalach Retro zdobywali kolejno: Maria Górską, Joanna i Kazimiera Smólskie, Witold Nożyński (2006), Barbara Kucińska (2010) i Maciej Buczyński (2017). Z okazji 10-lecia zespołu (2012) Krystyna Kochan została wyróżniona odznaczeniem Zasłużony dla Warszawy.

Z podziwem obserwowałem rozwój zespołu, który wciąż poszerzał swój repertuar, sięgał po nowe formy, doskonalił swój warsztat i rozbudowywał widowiskową stronę swoich projektów. Wzbogacano środki wyrazu, a w repertuarze pojawiły się różne gatunki muzyki klasycznej i rozrywkowej, różnorodnie spektakle i programy okolicznościowe, także o charakterze komediowym i kabaretowym.

Trzon Derenia tworzą weterani, współpracujący z zespołem od samego początku (Tadzio Pyrkowski i Czesław Mrozowski oraz pianista Franciszek Jasionowski). Pamięć tych, co odeszli na zawsze, godnie uczczono (to Paweł Kochankiewicz, współtwórca zespołu, Kazimierz Toczyński, Kazimiera Smólska, Mieczysław Wiśniewski i Witold

Nożyński oraz wiolonczelista Roman Wiszniowski), na szczęście do zespołu dołączają wciąż nowi wykonawcy, pojawiają się młodzi, jak przykładowo ursynowski licealista Krzysztof Knapczyk, debiutująca Marta Pisarska i Basia Śmigielka (uczenica Pawła Kochankiewicza, która zaśpiewała jego autorską piosenkę Wołam Ciebie), a także cudzoziemcy: Helen Absalom, śpiewająca rewelacyjnie piosenki z repertuaru Edith Piaf, a także Marcel Babadjanow, który wzruszająco wykonał na jubileuszowym koncercie ukraińską pieśń Moja matka, ja wiem.

Drukując na łamach Passy relacje z kolejnych koncertów, wielokrotnie powtarzałem, że Ursynów może z Derenia być dumny, że to nasz towar eksportowy, twierdziłem, że mamy na Ursynowie Broadway, czyli za jednym zamachem teatr muzyczny, operę, operetkę i rewię musicalową. Już kiedyś podkreślałem, że zespół poczynił niewiarygodne postępy, a forma tak zwyczajuje, że wiele profesjonalnych scen nie powstydziliby się takich wykonawców. Dziś w całej rozciągłości chcę te stwierdzenia podtrzymać.

Jubileuszowy koncert był tego najlepszym dowodem. Były piosenki retro, ale także arie z operetek Księżniczka Czardasza i Zemsta nietoperza (Anna Mytko), aria Skołuby ze Straszego Dworu (Adam Hołda), arie Carmen i torreadora (Katarzyna Boruta i Maciej Buczyński), piosenki z Kabaretu Starszych Panów. Finałowa piosenka Rodzina najlepiej potwierdza fakt, że zespół stanowi zgraną i świetnie rozumiejącą się artystyczną rodzinę.

Całemu zespołowi i jego szefowej, Krystynie Wysockiej-Kochan serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych 20 lat sukcesów na Ursynowie!

Wojciech Dąbrowski

MUZYCZNY KABARET WOJTKA DĄBROWSKIEGO

Spotkanie z autorem (poezja, piosenka, satyra)
jak zwykle pierwszy poniedziałek miesiąca!

6 czerwca 2022, godz. 18 (po raz 10)

Warszawa Ursynów, ul. Romera 4b
(park im. Jana Pawła II, obok tężni, metro Stokłosy)

Wstęp wolny. Wystarczy tylko zamówić co nieco
do wyboru pyszne dania, desery, drinki, kawa, herbata

Zapraszamy!

www.passa.waw.pl
www.spotkaniapiosenka.org

Muzyczny Kabaret Wojtki Dąbrowskiego
Winowajcy Roku

Dzień Dziecka w Wilanowie

Dzień Dziecka to ważne wydarzenie w życiu każdego dziecka. Czy może być coś piękniejszego od Dnia Dziecka wśród gier i zabaw? Jeśli chcecie wziąć udział w imprezach nawiązujących do czasów króla Jana III Sobieskiego przybądźcie do Wilanowa.

Spotkamy się przy Pompowni nad Jezioro Wilanowskim. Czekają na Was liczne atrakcje, gry, zabawy, ciekawostki przyrodnicze oraz artystyczne przeżycia.

Tego dnia nikt nie będzie się nudził. Spędzimy przyjemnie czas i to w ruchu! Organizatorzy zachęcają do spaceru po parku i odwiedzenia stanowiska koło Pompowni. Edukatorzy zaproszą Was do wspólnych zabaw i wykonania prac plastycznych. Na chętnych czekają gry w serwo i tryk-traka oraz gry terenowe. Możecie też wziąć udział w zadaniach dla przyrodnika lub skorzystać z inspiracji do twórczych działań. Bogata oferta bezpłatnych aktywności edukacyjnych zachęci każdego do spędzenia Dnia Dziecka na tonie natury! Wyprawy do wilanowskich ogrodów i rezerwatu przyrody Morysin uatrakcyjnią książkowe przewodniki dla najmłodszych!

4 czerwca, godz. 11.00–15.00. Impreza dla rodziny. Miejsce: okolice Pompowni.

Koszt: w cenie biletu wstępu do parku.

MM

W prawo czyli w lewo

Wsparcie dla inwestycji i ochrona zabytków...

Z pewnością większość mieszkańców naszego kraju dostrzeże potrzebę inwestycji, zwłaszcza takich, które poprawiają standard życia i sprzyjają rozwojowi gospodarki od najmniejszych przedsięwzięć lokalnych aż do tych największych. Gospodarka to system naczyń połączonych. Bez sieci odpowiednich dróg nie sposób myśleć o efektywnym transporcie, bez wystarczającej ilości szkół nie sposób myśleć o skutecznej edukacji etc.

Rząd ogłosił niedawno Program Inwestycji Strategicznych obejmujący bezzwrotne dofinansowania inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty, miasta i województwa w całej Polsce. Szczególny akcent Programu jest kładziony na rozwój infrastruktury samorządowej. Program Inwestycji Strategicznych jest elementem szerszego założenia mającego służyć rozwojowi kraju - Polskiego Ładu. Program dotyczy ponad 30 obszarów w tym m.in. rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne. Zeroemisyjność to słowo, które pojawia się coraz częściej w w naszym życiu. Dotyczy ono coraz szerszej sfery zagadnień związanych z pozyskiwaniem i wykorzystywaniem energii oraz produkcji przemysłowej, rolnej, a także transportu. Ważną dziedziną, która zostanie unowocześniona dzięki Programowi Inwestycji Strategicznych jest gospodarowanie odpadami. To także szansa na dla nowych inwestycji społecznych jak: żłobki, przedszkola, ścieżki rowerowe etc.

W praktyce wprowadzenie w życie Programu oznacza duże wsparcie rządu dla samorządów. Będzie ono realizowane z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego. Samorządy mogą liczyć na pomoc w dłuższej perspektywie, co pozwoli na rozwój gospodarki po pandemii.

Główne cele Programu Inwestycji Strategicznych to: pobudzenie aktywności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego, rozwój lokalnej firm, poprawa warunków życia mieszkańców, stworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie dla zrównoważonego rozwoju oraz efektywne zaangażowanie sektora finansowego.

„Jako człowiek związany z kulturą doceniam szczególnie troskę o zabytki. To one świadczą o naszej przeszłości i o dorobku twórców”

Program Ochrona zabytków. Przyjmowane są - poinformował MKiDN. O dotację mogą ubiegać się zarówno osoby fizyczne, jak też instytucje. Budżet całego tegorocznego programu wynosi 200 mln złotych - tj. ponad dwukrotnie więcej niż w roku 2016 (93 mln zł).

Jako człowiek związany z kulturą doceniam szczególnie troskę o zabytki. To one świadczą o naszej przeszłości i o dorobku twórców. Zabytki i ich ochrona to ważna rzecz dla zachowania ciągłości historycznej i kulturowej naszego narodu tak mocno doświadczonego przez liczne zawieruchy dziejowe. W ich wyniku straciłoby znaczną część dóbr materialnych i intelektualnych. Dlatego tak cenne jest zachowanie tego co jeszcze pozostało i odtworzenie obiektów zniszczonych.

W kwestii ochrony zabytków istnieje wiele poglądów i opinii. Nie brak zwolenników pozostawienia obiektów samym sobie, bez udziału konserwatorów i pozwolenie im starzeć się w sposób naturalny. Inaczej mówiąc przyglądać się jak niszczeją. Inny pogląd zakłada ingerencję polegającą na konserwowaniu obiektu, a nawet jego odbudowę. Mnie samemu bliższy jest drugi sposób traktowania zabytków, choć uważam, że powinna być zachowana pewna proporcja pomiędzy jednym poglądem a drugim. Niemniej, gdy przejdziemy się po warszawskiej starówce nikt z nas nie zastanawia się że została ona w znacznej części odbudowana po II wojnie światowej. Niemcy zostawili w tym miejscu kupę gruzów, z których to dopiero mieszkańcy przy wsparciu naukowców odtworzyli zniszczone kamienne cegła po cegle. Odpowiedzmy sobie sami, czy było to słuszne z punktu widzenia narodu, czy nie? Czy może należałoby zostawić Stare Miasto zrównane z ziemią, a na jego miejscu wybudować coś nowoczesnego? Podobne refleksje przychodzą na myśl w odniesieniu do Zamku Królewskiego W Warszawie. Gdyby nie zaangażowanie wielu osób, które doprowadziły do jego odbudowy to po prostu zamku by nie było. Tym samym zniszczenie byłoby istotny ślad naszej kultury i historii. Dziś możemy te obiekty podziwiać, a z czasem nawet obiekty odbudowane zyskują na wartości i stają się coraz cenniejsze. Także emocjonalnie. Jak wyglądałaby Warszawa bez nich... Inwestowanie w przyszłość nie wyklucza ochrony zabytków, bo one są nieodłączną częścią naszego życia. Przypominają o przeszłości, ale będą też w przyszłości. Oczywiście, jeśli o nie odpowiednio zadamy.

Gadka Tadka

Tanie chwytły rządowej „elyty”

Tadeusz Porębski

Chciałem zrobić odpoczynek i wyjść z szamba, jakim jest polska polityka, ale nie da się. Skoro lud nie krzyczy, czyli kupuje łągarstwa, nieudolność, kumoterstwo i traktowanie prawa niczym sprzedają dziwkę przez „elyty” rządzące państwem, jak również toleruje kompletny brak dyplomatycznego obycia premiera, trzeba o tym pisać, pisać – aż do znużenia. Jak żyć w kraju, w którym premier rządu rzuca pod adresem neutralnej Norwegii oskarżenie kompletnie od czapy? Cytuję złotą myśl jednego z najwybitniejszych polityków tzw. Zjednoczonej Prawicy, byłego bankiera i biznesmena, potrafiącego zadbać o własną kieszeń: „Zyski Norwegii ze sprzedaży ropy i gazu przekroczyły 100 mld euro. To jest pośrednie żerowanie na wywołanej przez Putina wojnie. Oni powinni się tym błyskawicznie podzielić”. Czy facet trzymający w ręku stery rządu postradał zmysły, czy może jest nieodpowiedzialnym tumanem smarkającym w publicznej przestrzeni to, co mu ślina na język przyniesie? A może zanim zrobi z siebie idiotę powinien zwrócić swe bystre oczy na podporządkowane mu spółki skarbu państwa, m. in. PGNiG i Orlen, które żerując na własnych obywatelach notują rekordowe zyski? Grupa PKN Orlen wypracowała w I kwartale 2022 r. zysk netto w wysokości 2,8 mld zł. To o 1 mld zł więcej rok do roku. Na przerobione tony benzyny Orlen zarabiał w I kwartale 187 USD, czyli o 363 proc. więcej rok do roku i 76 proc. więcej niż w IV kwartale 2021 r., a na tonie diesla 148 USD, czyli o 80 proc. więcej rok do roku i o 5 proc. więcej kwartał do kwartału. Takie są fakty.

A gaz ziemny? Spółka PGNiG odnotowała znakomite wyniki w biznesie wydobywczym gazu i ropy, zwiększając w I kwartale br. przychody do 9,35 mld zł wobec 1,79 mld zł rok wcześniej! Pytam, czy te dwie spółki skarbu państwa żerując na Polakach dzielą się z kimkolwiek gigantycznym zyskiem? Nic z tego, oddają większą część do budżetu, a resztę do rządowych funduszy, których parlament nie kontroluje. Wszak rząd musi mieć dodatkową kasę, by móc kontynuować rozdawnictwo pieniędzy w celu utrzymania władzy. Ropa i gaz to naturalny skarb Norwegii, którym – podobnie jak państwa znad Zatoki Perskiej, USA, czy Rosja – nie musi się z nikim dzielić, tym bardziej że kraj ten nie należy do Unii Europejskiej. Wiadomo, że ze strony PGNiG nie ma żadnych informacji o dopięciu wynegocjowanych w 2019 r. kontraktów na dostawę gazu z Norwegii. A czasu na pozyskanie dodatkowego gazu do Baltic Pipe jest coraz mniej, chłody już za pięć miesięcy. I w tak kluczowej sytuacji Morawiecki rzuca ordynarne i bezpodstawne oskarżenie pod adresem Norwegów, dramatycznie pogorszając naszą pozycję negocjacyjną! W głowie się nie mieści. Polska otrzymała łącznie ponad 809 milionów euro wsparcia z Funduszy Norweskich, ale to się skończyło. Rząd Norwegii zakomunikował ostatnio, że wstrzymuje dofinansowanie dla polskiego wymiaru sprawiedliwości w kwocie 292 mln zł. Istnienie i funkcjonowanie Funduszy Norweskich pokazuje, że ten bogaty kraj potrafi dzielić się swoim bogactwem z innymi, ale nie na zasadach głoszonych przez Morawieckiego.

Co poeta miał na myśli, uderzając znienacka i brutalnie w neutralnych Norwegów? Mam nadzieję, że nie chodzi po prostu o pieniądze, prowizyjną lewiznę przekazywaną pod stołem po podpisaniu miliardowych umów? Bo jak nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o kasę. Nawet pętał z przed-szkola wie, że Rosjanie są w absolutnej czołówce negocjatorów na rynkach gazu sieciowego. Nie ma lepszych zespołów niż te w Gazpromie. Czy są tam ludzie aż tak utalentowani? Bez żartów. Oni mają nieograniczone środki na łapówki – w ten sposób kupili mnóstwo zachodnich ważniaków na czele z Gerhardem Schroederem, byłym kanclerzem Niemiec. Nie bez powodu jedno z najstarszych ruskich przywódców brzmiał: „Bóg dał ręce po to, żeby brać”. Natomiast Norwegowie są absolutnie przeciwnością Rosjan. W tym kraju nie daje się pod stołem łapówek i prowizji. Antykorupcyjny ranking „Indeks Percepcji Korupcji” (Corruption Perceptions Index – CPI) za rok 2021, prowadzony przez Transparency International, organizację działającą na rzecz przejrzystości i uczciwości w życiu publicznym i gospodarczym, plasuje Norwegię na samym czubie. Pierwsze trzy miejsca zajmują ex equo Dania, Finlandia i Nowa Zelandia, a zaraz za nimi jest Norwegia. Polska spadła na dalekie 42. miejsce, w sąsiedztwo Botswany, Dominikany i Saint Lucii, egzotycznej wyspy w archipelagu Małych Antyli. Być może negocjacje z Norwegami w sprawie zakupu gazu ziemnego nagle utknęły w martwym punkcie dlatego, że nasi negocjatorzy przekonali się, iż podpisując kontrakt, nie dostaną pod stołem nawet jednego euro?

Powyzsze, to oczywiście tylko moje dziennikarskie spekulacje, a nie konkretne oskarżenia rzucane w konkretne osoby. Dzięki Bogu, spekulacje dziennikarskie opatrzone znakiem zaopiniowania nie są jeszcze w Polsce zakazane, ale jak długo będzie można spekulować na łamach – nie wiadomo. Kilka dni temu Viktor Orban, wielki przyjaciel Morawieckiego i Kaczyńskiego, wprowadził na Węgrzech stan wyjątkowy. „Rząd potrzebuje pola manewru, by móc szybko reagować na pojawiające się wyzwania” – poinformował społeczeństwo wódz narodu węgierskiego. Reuters podkreśla, że wprowadzenie stanu wyjątkowego daje możliwość podejmowania ważnych decyzji przy pomocy dekrétów. Taki układ polityczny to marzenie tria Kaczyński – Morawiecki – Ziobro. Kto wie, czy pewnego dnia wodzowie dzielnego narodu polskiego nie skopiują pomysłu węgierskiego koleżki, bo wraz z rosnącą drożyzną wyraźnie rośnie niezadowolone społeczne, zaś to może grozić utratą władzy. A samotny, bezdzietny, niepijący, stetryczny i zmienawidzony przez dużą część społeczeństwa Prezes jest w polityce przy ścianie i nie miałby gdzie się cofnąć. On sam i jego drużyna zaczynają gubić się we własnych kłamstwach. Cytuję sejmową wypowiedź kolejnego wybitnego polityka ZP, znawcę problematyki wyborczej i eksperta od kopert: „Dzięki temu, że Orlen zminimalizował swoje marże, a rząd do absolutnego minimum obniżył wszystkie narzuty na ceny paliw, dzisiaj mamy najtańsze paliwo w Europie. W wielu krajach Europy cena paliwa w przeliczeniu na złote przekracza 11 zł”. Koniec cytatu. Kolejny polityk specjalnej troski, który chce wciśnąć nam własnoręcznie wyprodukowany kit, do tego nędznej jakości. Jednak wiarygodnie źródło, jakim z pewnością jest EU Weekly Oil Bulletin, twierdzi coś wręcz przeciwnego – procentowo Polska jest na pierwszym miejscu w UE, jak idzie o podwyżki cen paliwa.

Z zestawienia obejmującego okres od trzeciego tygodnia lutego do pierwszego tygodnia kwietnia cena paliwa w Polsce wzrosła aż o 21,9 proc. W zestawieniu wyprzedzamy Czechy (17,9 proc.) i Austrię (16,1 proc.). Najmniejszy skok cenowy zanotowały Holandia (2,77 proc.), Francja (2,23) i Hiszpania (1,34). O dziwo, we Włoszech paliwo w tym okresie... staniało. Jak to jest – wszyscy płacą za baryłkę ropy Brent taką samą cenę i u nas paliwo drożeje o 21,9 proc., a w innych krajach od 2 do 10 proc. (w sąsiedniej Estonii 10,76 proc.)? Bajarz Sasin w ogóle nie bierze pod uwagę faktu, że dla zarabiającego przeciętnie 895 euro Polaka koszt litra benzyny w wysokości 1,489 euro to cenowy szok, natomiast na Hiszpanie (średnia zarobków według Eurostat 1920 euro), Francuzie (2500 euro), Niemcu (2990 euro), nie mówiąc o Szwajcarze (5142 euro), czy Norwegu (4379 euro) cena litra pomiędzy 1,937 a 2,398 euro (Norwegia) nie robi wrażenia. Jak długo jeszcze tępaki z rządu będą usiłowały przekonywać nas, że w Polsce mamy najtańszą benzynę? Owszem, mamy, ale tylko cenowo, a nie w odniesieniu do zarobków, a to kwestia kluczowa.

Żyję długo na tym świecie, nie należałem do PZPR ani do żadnej innej partii, trzymałem się z daleka od polityków, nie kapowałem w czasach komuny (lustracja w IPN na własne życzenie), mogę więc wysilić się na stosunkowo obiektywną ocenę obecnej rzeczywistości: od 1989 r. nie było w polskiej polityce tyle łągarstwa, zdziczenia i tyłu wioskowych głupków, co dzisiaj. Od 1989 r. nie było takiej skali złodziejstwa, marnotrawstwa i nepotyzmu, jak dzisiaj. Od 1989 r. tak brutalnie i bezwstydnie nie deptano prawa, jak dzieje się to dzisiaj. Ten kraj schodzi na psy, a ilość gówna zgromadzonego w wiatraku osiągnęła taki poziom, że kiedy wiatrak zostanie w końcu uruchomiony fekalia ochlapia nie tylko całą Polskę, ale także połowę Europy.

I z ostatniej chwili: miło mi donieść, że pani Jolanta Batycka – Wąsik, wójt gminy Lesznowola, otrzymała zadośćuczynienie i odszkodowanie od skarbu państwa łącznie w wysokości prawie 24 tys. zł za bezzasadne zatrzymanie jej przez CBA w lipcu 2019 r. W poniedziałek 23 maja Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił odwołanie Prokuratury Okręgowej i wyrok stał się prawomocny.

Coraz mniej miodu z polskich pasiek

Co, jeżeli pszczoły wyginą?

Populacja pszczół na świecie maleje, a miodu w rodzimych pasiekach powstaje coraz mniej. W 2020 roku na jednego Polaka przypadł już mniej niż kilogram tego złocistego produktu. Podczas obchodzonego 20 maja Światowego Dnia Pszczół warto w szczególności spojrzeć na pracę tych pożytecznych owadów. Ma ona olbrzymi, pozytywny wpływ na przyrodę. Niestety jednak destrukcyjna działalność człowieka jest wielkim zagrożeniem dla zapylaczy.

Światowy Dzień Pszczół został ustanowiony przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Dlaczego akurat na te owady zwrócono uwagę? To konsekwencja ich niezwykle ważnej roli w środowisku naturalnym. Zapylają rośliny, produkując przy tym prozdrowotny, lubiany przez wielu miód. Niestety w polskich pasiekach z roku na rok powstaje go coraz mniej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. pszczoły wytworzyły 52 117 ton produktu, natomiast w 2019 r. – 40 790 ton. W 2020 r. powstało go już zaledwie 30 000 ton. To znaczy, że na statystycznego Polaka przypadł mniej niż kilogram tej substancji krajowego pochodzenia.

– Produkcja miodu spada, a światowa populacja zapylaczy maleje. Na ten stan rzeczy wpływ ma wiele czynników. To

m.in. zmiany klimatyczne, pojawianie się gatunków obcych i inwazyjnych czy intensywna gospodarka rolna z wykorzystaniem pestycydów. Dla owadów dużym niebezpieczeństwem są również dzikie wysypiska oraz pozostawiane w nieodpowiednich miejscach śmieci, zwłaszcza butelki. Tego rodzaju materiały stają się dla nich często pułapką, z której nie potrafią się wydostać – mówi Felice Scocimarro, prezes Amest Otwock Sp. z o.o. i założyciel Akademii Ekologicznej Amest Otwock.

Rokrocznie słyszy się też o przypadkach masowych podtruc bądź zatruciu pszczół, szczególnie w maju i czerwcu. Część z nich spowodowana jest stosowaniem chemicznych środków ochrony roślin i sztucznych nawozów, szkodliwych dla owadów. Dbanie o zwierzęta zapylające jest jednak w interesie rolników i sadowników, bo wykonują one na ich rzecz ogromną pracę – decydującą w kontekście wielkości plonów. Dlatego ważne jest, aby opryski wykonywać w odpowiednich porach oraz zgodnie z instrukcjami zawartymi na etykietach produktów.

Losy pszczół nie powinny być obojętne wyłącznie osobom, które trudnią się rolnictwem i sadownictwem. Owady te odpowiadają za zapylanie 70% gatunków roślin, zapewniających aż 90% pożywienia ludzkości. To pokazuje, że bez nich życie ludzi mogłoby okazać się niemożliwe – zabrakłoby pożywie-

nia. Choć pszczoły-robotnice żyją od zaledwie 5 tygodni do maksymalnie 9 miesięcy, to podczas tak krótkiego życia wykonują ciężką pracę, z której efektów korzysta zarówno przyroda, jak i człowiek. Z tego powodu dbanie o ich dobrostan jest niezwykle istotne.

Każdy może mieć wpływ na sytuację pszczół. Aby im pomagać, wystarczy nawet niewielkie gesty, które nie kosztują wiele. Jednym z prostszych do wykonania działań jest nieśmiecenie. Otwarte butelki po napojach są dla tych małych owadów niezwykle niebezpieczne. Zwabione do środka słodkim zapachem nie są w stanie wydostać się ze śmiertelnych pułapek. Jeżeli mamy taką możliwość, warto wyrzucić znalezione podczas wypoczynku na łonie natury butelkę do odpowiedniego pojemnika.

Inną dobrą praktyką jest sadzenie roślin pszczelarskich, np. facelii błękitnej czy chabra bławatka. Ponadto niektóre zioła charakteryzują się miododajnością. Są wśród nich te znane z naszych talerzy: tymianek właściwy, szalwia lekarska oraz lebidka pospolita, czyli oregano. Ich obecność w przydomowym ogródku lub na balkonie nie tylko pomoże pszczołom, lecz także zapewni dostęp do świeżych i aromatycznych przypraw.

– Sadzenie roślin miododajnych, które są również atrakcyjne wizualnie, to jeden z najprzyjemniejszych sposobów wspierania tych małych owadów. Korzyść z ich zasadzenia jest więc dwójaka. Z jednej strony włączamy się w oddolny ruch, który wpływa pozytywnie na przyszłość pszczół, z drugiej zaś nasza okolica staje się ładniejsza. Pamiętajmy, że skutki wyginęcia zapylaczy mogłyby okazać się katastrofalne. Dbanie o ich dobrostan to nasz wspólny interes. Każdy z nas, dzięki małym gestom, może przyczynić się do pozytywnej eko-zmiany – podkreśla Jarosław Grzesiuk, pszczelarz z Akademii Ekologicznej Amest Otwock.

Mateusz Rosiak

Jak dbać o pszczoły w mieście?

Coraz częściej w miejskiej przestrzeni pojawiają się ule i domki dla owadów. Swoją rolę w te rosnące statystyki mają też war-

szawskie jednostki i dzielnice. Z okazji Światowego Dnia Pszczół warto przypomnieć, jak o te pożyteczne owady dba stolica.

Miejskie pasieki, domki dla owadów w wybranych dzielnicach, sadzenie miododajnych roślin czy utrzymywanie naturalnych łąk z ograniczonym koszeniem – to część działań realizowanych w stolicy z myślą o pszczołach. Miasto od kilku lat podejmuje inicjatywę, aby zwiększyć liczbę i bezpieczeństwo tych owadów.

Ule w środku miasta

Swoimi pasiekami może pochwalić się już ponad połowa warszawskich dzielnic. Ule pojawiają się najczęściej w parkach, ale można zobaczyć je także przy niektórych ośrodkach kultury, placówkach edukacyjnych czy nawet na dachu jednego z urzędów dzielnic. W każdej z pasiek żyje po kilkaset tysięcy owadów. Zdecydowanie największą liczbą domków dla pszczół mogą pochwalić się Wilanów i Targówek. W pierwszej z dzielnic w otoczeniu łąk kwietnych przy ul. Włoki od 2016 r. działa Pasieka Edukacyjna z 15 ulami. W sumie jest tam aż około 1 mln pszczół! W pasiece dyżuruje też pszczelarz, który chętnie opowie o zwyczajach tych owadów. Jeszcze więcej uli – aż 27 – znajduje się na Targówku przy Domu Kultury Świt. W ramach Pasieki Sąsiedzkiej pszczołami, pod nad-

zorem mistrza pszczelarskiego, opiekuje się tam lokalna społeczność pszczelarzy-amatorów.

Domki dla pszczół tworzy również coraz więcej miejskich jednostek. W 2019 r. 5 uli z 300 tys. owadów pojawiło się na bocznicy Szybkiej Kolei Miejskiej. W tym samym roku kolejnych 5 domków na 30-hektarowym terenie Stacji Techniczno-Postojowej Kabaty postawiło Metro Warszawskie. Później ta liczba zwiększyła się do 6. A to tylko część miejskich spółek, którym zależy na losie pszczoł. Swoje ule od 2020 r. ma także Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji – to w sumie 8 domków, w których mieszka około 400 tys. owadów. Kolejna pasieka powstała także w 2021 r. na terenie zajezdni Miejskich Zakładów Autobusowych przy Stalowej, w sąsiedztwie ogródków działkowych. W 4 domkach mieści się tam nawet 140 tys. owadów. Szczęściom ulami może pochwalić się też Pałac Kultury i Nauki.

Przestrzeń przyjazna owadom

Poza ulami, w miejskiej przestrzeni coraz częściej pojawiają się też domki i hotele dla owadów. Obecnie w stołecznych dzielnicach – głównie w miejskich parkach i na skwerach – jest ich już ponad 200. Bardzo często o ich powstaniu decydują sami mieszkańcy, głosząc na

konkretne projekty z budżetu obywatelskiego. Warszawiacy mogą również sami wykonać takie lokum dla owadów – tematyczne warsztaty prowadzone są w Pawilonie Edukacyjnym „Kamień”.

Miejskim pszczołom sprzyja też duża liczba łąk. W Warszawie ogrodnicy Zarządu Zieleni opiekują się około 146 ha łąk i ostoi przyrodniczych na terenie swoich parków oraz około 50 ha trawników przyulicznych, które wyłączono z cyklicznego koszenia, pozostawiając je jako łąki miejskie.

Tam, gdzie pozwalają na to warunki, miejscy ogrodnicy sadzą drzewa pożyteczne dla pszczoł, m.in. klony, kasztanowce, lipy. O miododajne rośliny dbają również dzielnice.

Edukacja

Stołeczne ule często służą także celom edukacyjnym – specjalne zajęcia organizowane są m.in. dla dzieci i młodzieży. Młodzi warszawiacy mogą dzięki temu dowiedzieć się więcej o roli pszczół w ekosystemie. Niektóre dzielnice prowadzą też warsztaty dotyczące miejskiego pszczelarstwa oraz organizują akcje miodobrania.

W wiosce ekologicznej Koło Pszczół na Woli funkcjonuje także domek do apiterapii, w którym odwiedzający mogą odpocząć i posłuchać pszczół.

MBL

Czystość pod kontrolą

Stoją na straży porządku i bezpieczeństwa, a od początku roku odnotowali już ponad 4,6 tys. interwencji. Kontrolerzy z Zarządu Oczyszczania Miasta (ZOM) codziennie sprawdzają, jak zarządcy wywiązują się z dbania o czystość.

Kontrolerzy z Zarządu Oczyszczania Miasta każdego dnia patrolują Warszawę. Sprawdzają, czy na innych terenach, niż te które podlegają ZOM, jest porządek. W razie nieprawidłowości patrol ZOM interweniuje i dyscyplinuje zarządcę, który nie wywiązuje się z obowiązku sprzątnięcia, a po pewnym czasie sprawdza realizację zaleceń. Jeśli nadal pojawiają się uwagi do stanu czystości, Straż Miejska może wystawić mandat, a nawet skierować sprawę do sądu.

– Ponad 500 km kw. powierzchni, jaką zajmuje Warszawa, to różnorodna teren mające wielu właścicieli i administratorów. Kontrole Zarządu Oczysz-

czania Miasta mają na celu zmobilizować ich do podnoszenia standardów utrzymania czystości w stolicy. Zdajemy sobie sprawę, że te stosowane na terenach, którymi opiekuje się ZOM są bardzo wysokie. Jednak porządek to nie tylko estetyka i wizerunek, ale także bezpieczeństwo oraz zdrowie i komfort życia mieszkańców. Ważne jest więc odpowiedzialne i kompleksowe podejście wszystkich zarządców do czystości miasta – mówi Tadeusz Jaszczolt, dyrektor Zarządu Oczyszczania Miasta.

Aby było czystiej

W tym roku patrole porządkowe ZOM wykryły już ponad 4,6 tys. nieprawidłowości. Najwięcej interwencji, bo ponad 1000, to zaniedbania w zakresie sprzątnięcia chodników, wewnętrznych ulic czy parkingów. Drugi najliczniejszy rodzaj spraw, ponad 500, dotyczy porzuconych śmieci, w tym mebli, opon, sprzętów AGD, worków z gruzem czy odpadów po remoncie.

Interwencje dla bezpieczeństwa

Uwagę patroli ZOM zwracają również te elementy w przestrzeni publicznej, które są zagrożeniem dla bezpieczeństwa mieszkańców. Odnotowują przypadki uszkodzonych ławek i barierki, zapadniętych studzienek, zasłoniętych znaków drogowych czy popękanych szyb w wiatkach na przystankach. Konieczność naprawy zgłaszają bezpośrednio do zarządców uszkodzonej infrastruktury.

Czysta Warszawa – wspólna sprawa

Mieszkańcy również mogą mieć swój udział w dbaniu o przestrzeń publiczną. Miejsca wymagające sprzątnięcia, wadliwą infrastrukturę, ale także pseudo-graffiti na wiatkach czy koszach na śmieci można zgłaszać całodobowo do Miejskiego Centrum Kontakt Warszawa 19115. **Zarząd Oczyszczania Miasta**

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY**
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ**
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, egzaminy,
poprawki, skutecznie, 605 783 233
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

NIERUCHOMOŚCI

BEZPOŚREDNIO 3-pokojowe
kupię, 511 642 709

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie i okazjnie sprzedaje tematy:
Pełną ofertę wraz ze zdjęciami
otrzymasz drogą mailową.
Tel.: 601 720 840

Mieszkania: sprzedaż:

- **Mokotów**, 147 m², 5 pok.
ul. Cybernetyki, ochrona, garaż,
wysoki standard, 601 720 840
- **Mokotów**, 155 m², penthouse
4 pok., stan deweloperski,
601 720 840
- **Powisłe**, 49 m², 3 pok.,
c. 610 tys. zł, 601 720 840
- **Dolna**, 41 m², 2 pok.,
c. 510 tys. zł, 601 720 840
- **Ursynów**, 65 m², 3 pok., cegl.,
c. 740 tys. zł, 601 720 840
- **Włochy**, 71 m², 3 pok.,
c. 805 tys. zł, 601 720 840

DUŻY WYBÓR DOMÓW:
Sadyba, Mokotów, Wilanów,
Powsin, Konstancin.
Zapraszamy do współpracy,
601 720 840

Domy:

- **Dom Konstancin**, 70 m² +
możliwość rozbudowy, cisza,
spokój, c. 780 tys. zł, 601 720 840
- **Dom Górny Mokotów**, do
remontu, 2,5 mln zł do neg.,
601 720 840
- **Dom** ok. Góry Kalwarii, w
stanie surowym 230 m² na działce
1300 m². Cicha, spokojna okolica,
tylko 350 tys. zł, 601 720 840
- **Konstancin**, rezydencja 400
m²/3500 m², starodrzew, wysoki
standard, 601 720 840
- **Konstancin Skolimów**
190/1200m², ładny zadbane dom,
do wprowadzenia, 601 720 840
- **Mokotów Górny**, atrakcyjne
domy na sprzedaż, od 200 do 450
m², 601 720 840
- **Mokotów Górny** dom, 300
m², świetny punkt, 601 720 840
- **Piaszczno Gołków**, 80 m²
dom, działka 500 m², c. 630 tys.
zł, 601 720 840
- **Sadyba**, 550 m², dom do
rozbudowy lub zburzenia pod
apartamentowiec, c. 3 mln zł,
601 720 840
- **Ursynów**, pół bliźniaka, 610
m² na mieszkanie lub biuro,
c. 3,8 mln. zł, 601 720 840,

- **Zalesie Dolne**, piękna
rezydencja 310/3500 m²: piękny
ogród, piękny dom, 601 720 840
- **Zalesie k. Piaszczna**,
190m²/400 m², pół bliźniaka, stan
deweloperski, piękna działka,
c. 1,3 mln. zł do negocjacji,
601 720 840

Działki:

- **Działka** 1600 m²
k.Konstancina (5 km), pod
budowę domu, ładna, zielona,
cisza, spokój, świetna cena,
601 720 840
- **Konstancin**, działka 3300 m²,
strefa A, dobra cena,
601 720 840
- **Chyliczki**, działka 5000 m²
pod 5 bliźniaków, dla dewelopera
lub mniejsze części po 1250 m²
każda, 601 720 840
- **Chyliczki** 5700 m² pod mini
osiedle bliźniaków lub pod
rezydencję, 601 720 840
- **Wesoła** 63 000 m²,
inwestycyjna, blisko autostrady,
601 720 840
- **Wilanów**, 5000 m², pod
bud.jednorodzinne, ładna działka,
601 720 840

Do wynajęcia:

- **Mokotów**, ul. Belwederska,
4 pokoje, 108 m², do wynajęcia
6500 zł/m-c, 601 720
- **Mokotów**, 90 m², 3 pokoje,
z windą, wysoki standard,
garaż, k. metra, c. 7000 zł,
601 720 840
- **Ochota**, Grójecka/Banacha,
kawalerka 33 m² z oddzielną
kuchnią, c. 2400 zł,
tel. 601 720 840

Lokale handlowe :

- **Centrum 58 m²** z dobrym
najemcą, tylko 830 tys., zł.
601 720 840
- **Biedronka**, z najemcą.
Wieloletnia umowa,
601 720 840
- **Biurowiec**, 3000 m²,
Warszawa, dobry standard, z
parkingiem na 75 samochodów,
możliwość kupna 1/2 biurowca,
601 720 840,
- **Grochów**, ok. Ronda
Wiatraczna 240 m², do wynajęcia,
18 tys. zł/m-c lub sprzedaż,
c. 2.5 mln. zł, 601 720 840
- **Lokal** 240 m², Grochów,
sprzedaż c. 2,8 mln zł,
601 720 840
- **Lokal handlowy** 120 m²,
z najemcą, okolice Nowego
Świata, 601 720 840
- **Mokotów** 70 m², lokal
z najemcą, gastronomia,
c. 1 mln 550 tys. zł brutto,
wynajęty na 10 lat, 601 720 840
- **Sadyba**, lokal handlowy 110
m² do wynajęcia, wysoki standard,
witryny przy głównej ulicy,
601 720 840
- **Ursynów**, 82 m², lokal
handlowy z wieloletnim najemcą –
na sprzedaż, 601 720 840
- **Ursynów-Kabaty**, 128 m²
lokal z witrynami, dobry punkt,
do wynajęcia, 11 tys/m-c,
601 720 840
- **Żoliborz**, 75 m², wynajęty na
10 lat, z najemcą, c. 1 mln 650 tys.
zł, 601 720 840

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie szuka dla swoich klientów:
mieszkań, apartamentów,
domów, rezydencji,
niezabudowanych działek gruntu
w południowej części Warszawy
(Konstancin, Piaszczno i okolice,
Sadyba, Wilanów, Mokotów,
Stegny, Ursynów, itd.).
Tel.: 601 720 840

**AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
"Van Der Zał"**
pilnie poszukuje mieszkań
dwupokojowych, trzypokojowych
i czteropokojowych
do kupna bezpośrednio,
tel. : 601 720 840

POGRZEBOWE

**USŁUGI
POGRZEBOWE**
Mokotów, Ursynów
ul. Rzymowskiego 35
tel: 691 193 581 24h
www.tobiasz24.pl

**NAGROBKI
już od 3999 zł**
22/214 06 31
RATY 500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

**OPIEKA
NAD GROBAMI**
tanio i solidnie
500 336 607

PRACA

DO SPRZĄTANIA bloków i
terenów, 509 318 602,
510 056 006
MONTER gablot, Konstancin,
22 754 46 71,

USŁUGI

AAA MALOWANIE
tanio, remonty,
glazurnictwo, panele,
669 945 460

AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765
ANTENY TV SAT. Profesjonalne
usługi RTV. Zadzwonić: 501 700 315
BEZPŁYLOWE cyklinowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588
DEZYNSEKCJA, skutecznie,
22 642 96 16
DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, malowanie elewacji -
kilkunastoletnie doświadczenie,
501 624 562
DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie,
tel. 502 053 214
HYDRAULIKA, gaz, elektryka,
602 651 211
HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

**KANCELARIA PRAWNA
Marta Bisińska**
Obsługa prawna firm
i klientów indywidualnych
udzielanie porad,
prowadzenie negocjacji,
sporządzanie:
umów, pism procesowych,
odwołań
tel. 602 134 102

KOMPUTERY
pogotowie,
ul. Na Uboczku 3,
tel. 22 894 46 67,
696 37 37 75

KOMPUTERY
serwis, sprzedaż,
FLYCOM,
Pasaż Ursynowski 9,
tel. 22 644 26 05,
601 737 777

MALOWANIE, gładź,
505 735 827

MOSKITIERY
602 380 218

NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A
668 108 222

**NAPRAWA
MASZYN DO SZYCIA**
DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

**NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO**

**SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE**

ul. Meander 2 A
668 108 222
pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

NAPRAWA 24h
chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu
603-584-876

IMAKO 606 528 720
Agencja Reklamowa
SZRONIENIE SZYB
FOLIĄ GLASS DECOR
**OZNACZANIE MIEJSC
PARKINGOWYCH**

Tusze, Tonery

Oryginalne, Zamienniki, Regeneracja

**BEZPŁATNA
DOSTAWA
DO FIRM
na Ursynowie!**

tel. 22 208 00 00 ul. Meander 2a, Pasaż Natoliński

PASSA
TYGODNIK SĄSIADÓW

Zapraszamy do odwiedzenia naszego
profilu w mediach społecznościowych

**W SPRAWIE
OGŁOSZEŃ DROBNYCH
PROSIMY DZWONIĆ
POD NUMER
509 586 627**

EKO-BUD

tel: 22 / 787 19 10
komórkowy: 602 627 232
okna@eko-bud.com.pl
okna drzwi rolety parapety
bramy garażowe
SPRZEDAŻ * MONTAŻ * DORADZTWO

**BIURO HANDLOWE
WARSZAWA-URSYNÓW**
ul. Roentgena 45, lok 4B
tel/fax: 22 / 644 73 63
ursynow@eko-bud.com.pl

**BIURO HANDLOWE
WOŁOMIN**
ul. 1-go Maja 26B
tel/fax: 22 / 787 1646
wolomin@eko-bud.com.pl

Początek czerwca w „Alternatywach“

1.06 (śr.) 19:00
Spotkanie z **Manuelą Gretkowską**

Z jedną z najbardziej wyrazistych polskich pisarek porozmawiamy o bohaterkach jej najnowszych książek zatytułowanych „Faworyty” i „Mistrzyni”. Ich bohaterkami są kobiety zachłanne na życie i niewahające się korzystać z jego uroków – nawet jeśli przychodzi im za to zapłacić wysoką cenę. W niezwykłych powieściach Manuli Gretkowskiej humor przeplata się z przenikliwymi obserwacjami. Jej utwory są nieprzewidywalne i wciąż zaskakują rzesze czytelników oraz czytelniczek. Wstęp wolny, obowiązuje bezpłatne wejściówki.

Wydarzenie współorganizuje Ursynoteka.

2.06 (czw.) 19:00
„Nieduży i inni”. **Wiesław Michnikowski** – w 100. rocznicę urodzin

Wiesław Michnikowski to aktor wybitny, którego talent objawił się przede wszystkim w setkach ról teatralnych. Ci, którzy widzieli go na scenie, są szczęśliwcami. Szerszej publiczności stał się bliższy dzięki rolom filmowym i kabaretowym. Najmłodszym odbiorcom znany jest jego głos, a to za sprawą zachowanych słuchowisk i ról dubbingowych. Wspominając Wiesława Michnikowskiego w 100. rocznicę urodzin, nie zapomniemy oczywiście o współpracy tego artysty z Kabaretem Starszych Panów. Wstęp wolny, obowiązuje wejściówki.

Aktora będą wspominać rodzina i bliscy. Zapraszamy Monika i Grzegorz Wasowsky.

4.06 (sob.) 20:00
Kurws

Działające od 2008 roku warszawskie trio wyrasta z punk-rockowej tradycji, ale w jego muzyce słychać też rock'n'rolla, surf-rock, nowojorski na wave czy zdekonstruowany funk. Zespół ma na koncie trzy świetnie przyjęte albumy, z którymi zjeżdżał Europę wzdłuż i wszerz. W Ursynowskim Centrum Kultury „Alternatywy” warszawska publiczność po raz pierwszy usłyszy najnowszy, czwarty album Kurws – „Powież / Fascia”.

5.06 (niedz.) 11:00
„Realizacje współczesne w nawiązaniu do założeń pierwot-

7.06.2022 godz. 19:00

Fakty muszą zatańczyć
spotkanie z **Mariuszem Szczygłem**
prowadzenie **Aldona Łaniewska-Wołk**

nych” – spacer w ramach projektu „Ursynów – instrukcja obsługi”

Dla projektantów Ursynowa podstawową ideą była ludzka skala. Zielone osiedle, w którym rzeźba architektury podąża za ukształtowaniem terenu, bloki ustawione tak, by tworzyły kameralne i przyjazne dziedzińce, dostęp z parterów do ogródków, duże balkony i doświetlone mieszkania. Mimo technologicznych i materiałowych braków, które przesądziły o miernej jakości wykończeń, ten ideał udało się osiągnąć. Poszukajmy wspólnie przykładów! Start spaceru: restauracja Krowarzywa, ul. Dzwonnicza 3 (metro Stokłosy). Spacer poprowadzi Lidia Pańków – dziennikarka i reporterką, autorka książki „Błoki w słońcu. Mała historia Ursynowa Północnego”.

Projekt finansowany ze środków Funduszu Edukacji Kulturalnej m.st. Warszawy.

Wydarzenie organizowane z okazji jubileuszu 45-lecia Dzielnicy Ursynów.

5.06 (niedz.) 10:00, 16:00
„Świnka Peppa – Wielka Niespodzianka”
reż. **Gabriel Gietzky**

Nadchodzą urodziny Świnka Peppy! Mama Świnka i Tata Świnka przygotowują z tej okazji wielką niespodziankę. Peppa i jej brat George nie mogą odgadnąć, co czeka na nich w domu. Jakie przygody spotkają wesołą rodzinę Świnek? Najmłodszy widzowie będą mogli porozmawiać z Peppą i jej rodziną, a tym samym włączyć się do przedstawienia. Nie zabraknie też tańca, piosenek i świetnej zabawy! Przedstawienie potrwa 75 minut (w tym 15 minut przerwy).

7.06 (wt.) 19:00
„Fakty muszą zatańczyć” – spotkanie z **Mariuszem Szczygłem**

Czy reporter może używać fantazji? A może reportaż to „jedynie wiara, że coś się zdarzyło”? Nowa, wydana 1 czerwca książka „Fakty muszą zatańczyć” wybitnego reportażysty Mariusza Szczygła jest esejem napisanym z miłości do reportażu. To lektura dla kochających ten gatunek oraz dla tych, którzy mają wątpliwości, czy jest wiarygodny. A także – doskonały poradnik dla wszystkich marzących o pisaniu. Wstęp wolny, obowiązuje wejściówki. Spotkanie poprowadzi dziennikarka **Aldona Łaniewska-Wołk**.

8.06 (śr.) 19:00
„Pogo” – spotkanie z **Jakubem Sieczko**

Pogo(towie) nie wybiera – jeździ do każdego. Trzech ubranych na pomarańczowo trzydziestolatków musi patrzeć na rozpadające się cudze życia, choć często woleliby odwrócić wzrok. Niekiedy udają przed sobą, że wcale nie chcą im się płakać. Ludzie jeżdżący karetką i nazywani czasem bogami – wcale nimi nie są. Próbuja przetrwać w pogotowiu, nie popaść w obojętność lub autodestrukcję. Nie każdemu się to udaje. **Jakub Sieczko** w swoim reportażu opowiada o kulisach pracy w stołecznym pogotowiu ratunkowym. Wstęp wolny, obowiązuje wejściówki.

Spotkanie poprowadzi dziennikarka **Emilia Dłużewska**.

Bilety i bezpłatne wejściówki dostępne w recepcji „Alternatyw” oraz online: alternatywy.art.

Ursynoteka
Dla wszystkich

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Zbigniew Jarosiewicz**. Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648-44-00 **we wtorek** między godz. 12.00 a 12.30. Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 11-20.

		3		7		9
					5	
8		1	2			6
		4		5		2
		5	9	7	8	6
6			4		9	
	9		3	4		1
		2				
5		8			7	

				6	2	
		8			3	
3		5				9 1
		6		3	1	
	8		7			2
	5		1		6	
6	3			5		4
		9		2		
		8	3			

Dom Kultury Stokłosy
ul. Lachmana 5
tel. 022 855 35 17

W najbliższy piątek (3 czerwca) o godzinie 19:30, zapraszamy na spektakl teatralny dla dzieci pt. „Sorgal- Nędzny Tchórz”. Scenariusz przedstawienia oparty jest na opowiadaniu Pawła Beręsewicza, a za reżyserię odpowiada pani Ewa Kłuszo. Na scenie zobaczymy aktorów z młodzieżowej grupy teatralnej „Zgraja”. Wstęp wolny.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Na Skraju”
ul. Kulczyńskiego 14, 02-777 Warszawa
ogłasza przetarg na wykonanie robót remontowych klatek schodowych na terenie osiedli Spółdzielni Mieszkaniowej „Na Skraju”

Termin złożenia ofert **20.06.2022 r. do godz. 12.00**.
Materiały przetargowe do uzyskania nieodpłatnie na stronie internetowej <https://naskraju.pl/index.php/pl/ogloszenia/przetargi-sm> lub e-mail na adres: prace elektryczne p.szczepanski@naskraju.pl tel. 730 003 857 prace budowlane r.rasinski@naskraju.pl tel. 730 003 962

Ważne telefony

Ursynów

Urząd Dzielnicy
al. Komisji Edukacji Narodowej 61
Centrala 22 443 71 00
fax 22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi Mieszkańców

22 443 72 00
22 443 71 56
22 443 73 01
Policja 603 19 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej 22 544 12 00

Miejskie Centrum Kontaktów
Warszawa (czynne całą dobę przez 7 dni w tygodniu) 1915

Mokotów

Urząd Dzielnicy
ul. Rakowiecka 25/27
22 443 64 00

Wydział Obsługi Mieszkańców
22 443 65 00
22 443 65 01
Urząd Skarbowy 22 502 00 00
Pogotowie Ratunkowe 999
22 844 04 46
Policja 22 603 11 88
Straż Miejska 986, 22 649 40 90
Straż Pożarna 998, 22 844 00 71

Wilanów

Urząd Dzielnicy
ul. Franciszka Klimczaka 2
22 44 35 000

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Przyczółkowa 27A
22 648 22 26
Policja 22 842 32 61
Straż Miejska 986, 852 16 00
Straż Pożarna 22 596 71 40

Piaseczno

Urząd Miasta i Gminy
ul. Kościuszki 5
701 75 00

Starostwo 757 20 51
Urząd Skarbowy 726 67 00
Pogotowie Ratunkowe 999
535 91 93
Policja 997
756 70 16...18

Straż Miejska 701 76 95
986
Straż Pożarna 998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe 992
Pogotowie Elektryczne 701 32 20
Pogotowie Wodno – Kanalizacyjne 603 309 399

Konstancin-Jeziorna

Urząd Gminy
ul. Piaseczyńska 77
22 484 23 00, 22 484 23 10

Policja 997, 756 42 17
Straż Miejska 757 65 49
Straż Pożarna 998, 750 18 19
Pogotowie 999, 756 75 11

Lesznowola

Urząd Gminy
ul. Gminna 60
757-93-40 do 24;
757-92-71; 757-90-02;
faks 757-92-70

Pogotowie Ratunkowe 999
Pogotowie Ratunkowe (całodobowy ostry dyżur) 756-75-11
ul. Kościuszki 9

Ośrodek Zdrowia w Nowej Iwicznej 701-49-10
Ośrodek Zdrowia w Magdalence 757-99-64
Ośrodek Zdrowia w Mrokowie 756-15-92

Ośrodek Pomocy Społecznej 757 92 32
Policja 997

757-93-90, 757-93-86
Komenda Powiatowa Policji 756-70-17, 756-75-01

Straż Pożarna 757-05-98, 757-22-27

Ochotnicza Straż Pożarna w Mrokowie 756-15-25
w Nowej Woli 756-73-10

Straż Miejska 986, 750-21-60
Pogotowie gazowe 992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne 991
756-30-53, 756-30-54

Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików
(22) 828-04-94, pon.-pt. 8-16
Punkt Informacyjny – Kontaktowy AA (22) 616-05-68, pon.-pt. 16-21
Infolinia AA
0-801 033 242, pon.-pt. 8-21

8.06.2022 godz. 19:00

Pogo
spotkanie z **Jakubem Sieczko**
prowadzenie **Emilia Dłużewska**

E.Leclerc
URSYNÓW

Oferta ważna
od 02.06 do 04.06.2022 r.

STREFA KIBICA

my to mamy!

8,99
1 szt. **18% TANIEJ**
~~10,99~~

Kufel Pub n/piwo
Dajar
300 ml

8,99
1 szt. **18% TANIEJ**
~~10,99~~

Szklanka do piwa
Dajar
460 ml

1,49
1 szt.
cena z kartą

cena bez karty **1,79**
1 szt.

Popcorn
maślany/solony
Helio, 90 g
cena za 1 kg = 19,89/16,56

alko. **0,0%**

2,69
1 szt. ~~2,99~~

Piwo Perła 0,0%
butelka bezzwrotna
0,5 litra
cena za 1 litr = 5,38

alko. **0,0%**

2,49
1 szt. **16% TANIEJ**
~~2,99~~

Piwo Łomża Radler 0,0%
arbuz i truskawka/mango/
grapefruit
butelka bezzwrotna
0,5 litra
cena za 1 litr = 4,98

25% TANIEJ

25,99
1 kpl. ~~34,99~~

Kpl. Szklanki
Dajar
4 x 410 ml

1,95
1 szt.
cena z kartą

cena bez karty **2,25**
1 szt.

Maretti Bruschette
pizza
70 g
cena za 1 kg = 32,14/27,80

20% TANIEJ

19,99
1 szt. ~~24,99~~

T-shirt kibica
damski/męski

3,29
1 szt.
cena z kartą

cena bez karty **3,78**
1 szt.

Prażynki solone
Przynacki
110 g
cena za 1 kg = 34,36/29,00

alko. **0,0%**

2,89
1 szt. **17% TANIEJ**
~~3,49~~

Piwo Łomża 0,0%
butelka bezzwrotna
0,5 litra
cena za 1 litr = 5,78

ZESKANUJ KARTĘ

bonus
E.Leclerc

Oferta ważna od 02.06 do 04.06.2022r. lub do wyczerpania zapasów. Wszystkie ceny wyrażone są w zł i zawierają podatek VAT. Ceny dotyczą produktów bez dekoracji. Oferta dotyczy sprzedaży detalicznej. Niektóre produkty nie są dostępne w każdym sklepie. Informacje na ten temat i regulamin Promocji dostępne w Punkcie Obsługi Klienta sklepu. Oferta gazetki i Promocja dotyczą sklepu: HIPERMARKET URSYNÓW, Warszawa ul. Ciszewskiego 15 róg Komisji Edukacji Narodowej

E.Leclerc
HIPERMARKET
URSYNÓW
📷 foto.e-leclerc.pl 📱 leclerc.pl

Hipermarket czynny
pon. - sob.: 7.00 - 22.00
niedz. handlowa: 7.00 - 22.00

SKORZYSTAJ
Z PROGRAMU
BONUS
ZAŁÓŻ KARTĘ
ZAINSTALUJ
APLIKACJĘ

Hipermarket Warszawa Ursynów
ul. Ciszewskiego 15
róg Komisji Edukacji Narodowej
tel. (22) 389 86 00
www.eleclerc.pl

dojazd autobusami:
192, 179, 185, 193, 195, 209, 148, 503, 166 stacja metra: Stokłosy, Imielin

GALERIA KEN CENTER

📱 galeriakencenter
Galeria czynna
pon. - sob.: 10.00 - 21.00
niedz. handlowa: 10.00 - 20.00